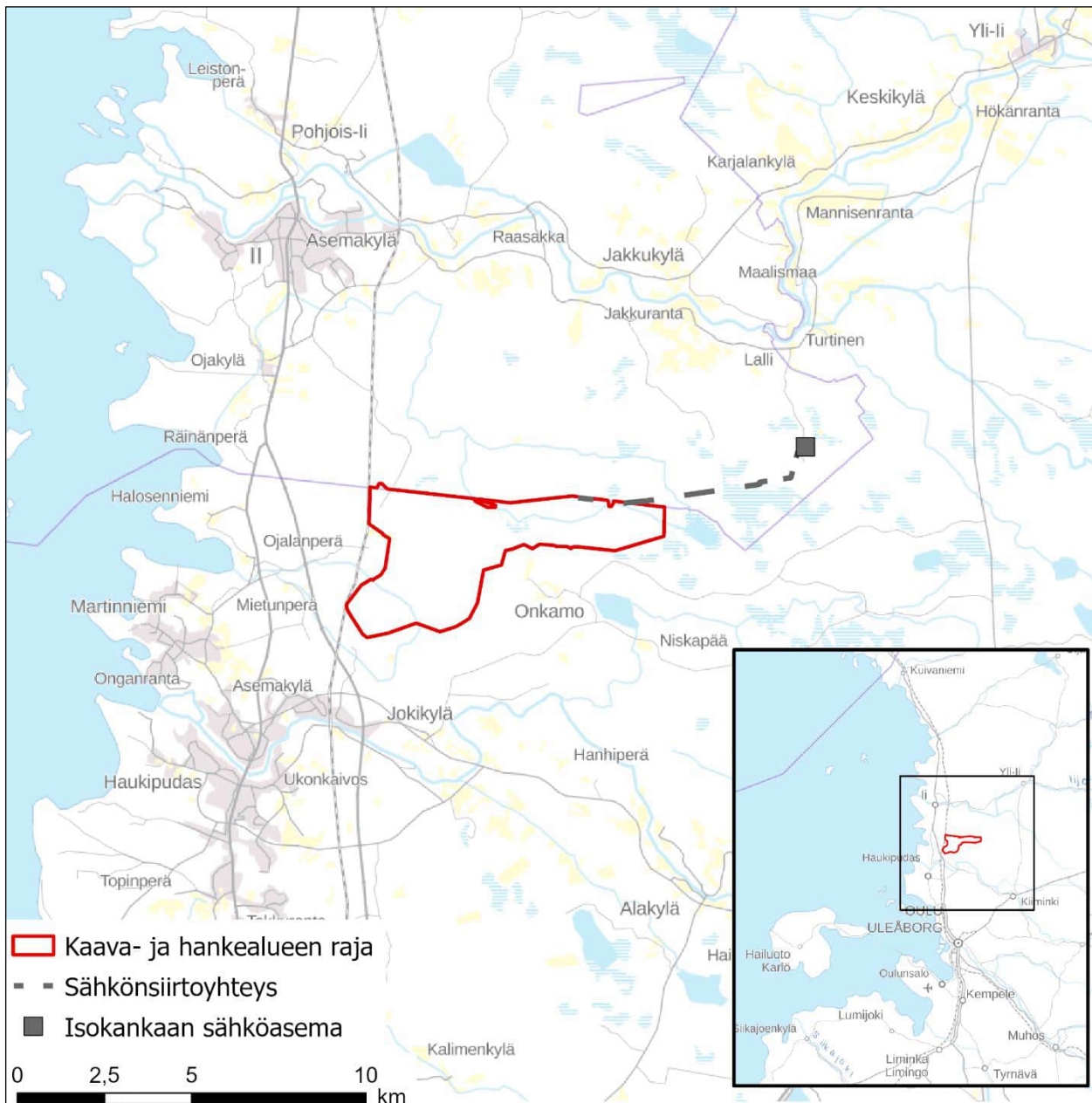

Navettakankaan tuulivoimahanke, Tuotantoalue (Oulu) ja ulkoinen sähkönsiirto (Oulu ja Ii)

LIITE 5: Navettakankaan tuulivoimahankkeen vaikutukset maiseman ja kulttuuriympäristön arvokohteisiin

Navettakankaan tuulivoimahankkeen vaikutukset maiseman ja kulttuuriympäristön arvokohteisiin

Päiväys 5.12.2024
Tekijä Riikka Träskelin-Murto
Projektinumero YKK67411

Sisällys

1	Kulttuuriympäristöön kohdistuvat vaikutukset.....	3
	1.1 Valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet	8
	Välitön vaikutusalue (noin 0–2 km voimaloista)	8
	Lähivaikutusalue (noin 2–8 km voimaloista)	8
	Ulompi vaikutusalue (noin 8–20 km voimaloista)	8
	Kaukovaikutusalue (noin 20–30 km voimaloista).....	8
	1.2 Valtakunnallisesti merkittävät rakennetut	
	kulttuuriympäristöt	10
	Välitön vaikutusalue (noin 0–2 km voimaloista)	10
	Lähivaikutusalue (noin 2–8 km voimaloista)	10
	Ulompi vaikutusalue (noin 8–20 km voimaloista)	15
	Kaukovaikutusalue (noin 20–30 km voimaloista).....	20
	1.3 Maakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet ja	
	kulttuuriympäristöt	22
	Välitön vaikutusalue (noin 0–2 km voimaloista)	22
	Lähivaikutusalue (noin 2–8 km voimaloista)	22
	Ulompi vaikutusalue (noin 8–20 km voimaloista)	28
	Kaukovaikutusalue (noin 20–30 km voimaloista).....	36

1 Maisemaan ja kulttuuriympäristöön kohdistuvat vaikutukset

Seuraavissa alaluvuissa on arvioitu tuulivoimahankkeen käytönaikaisia vaikutuksia maiseman ja kulttuuriympäristön arvokohteille, jotka sijaitsevat noin 20 kilometrin säteellä tuulivoimaloista. Lisäksi on huomioitu kauempana, noin 20–30 kilometrin säteellä sijaitsevat kohteet, mikäli niistä on selvityksen mukaan todettu aukeavan näkymiä tuulivoimaloille. Kohteista esitetään arvio tuulivoimahankkeesta maisema-alueen arvoihin kohdistuvien vaikutusten merkittävydestä YVA-selostuksen luvussa 6.4 esitellyn IMPERIA-menetelmän mukaisesti.

Sähkönsiirron lähiympäristöön ei sijoitu maiseman tai kulttuuriympäristön arvokohteita, joten sähkönsiirrolla ei ole niihin vaikutuksia.

1.1 Maiseman yleispiirteet

Suomi on jaettu yhtenäisten luonnonpiirteiden mukaan kymmeneen eri maisemamaakuntaan, joista osa jakautuu edelleen seutuihin. Jako on Suomen ympäristöministeriön asettaman maisema-aluetyöryhmän laatima ja se on esitetty ympäristöministeriön mietinnössä 66/1992 osa I. Maisemamaakuntajako ilmentää maamme eri osien maisemakuvan vaihtelevuutta sekä kulttuurimaisemille ominaisia alueellisia erityispiirteitä. Navettakankaan hankealue ja sitä ympäröivä tarkastelualue sijoittuvat maisemamaakuntajaossa Pohjanmaan maisemamaakuntaan ja tarkemmin Pohjois-Pohjanmaan jokiseutuun ja rannikkoon. Pieni osa tarkastelualueen itäisimmästä reunasta sijoittuu Pohjois-Pohjanmaan nevalakeuden seudulle.

Pohjois-Pohjanmaan jokiseudun ja rannikon maisemaa rytmittävät Ympäristöministeriön mietinnön (1993) mukaan kohtisuoraan merta laskevat virrat ja jokilaaksoissa sijaitsevat, kapeat viljellyn maan vyöhykkeet. Maasto on Pohjois-Pohjanmaan laajalla alangolla ehkä tasaisempaa kuin missään muualla Suomessa. Järviä ei seudulla juuri ole. Aapasoita on runsaasti. Kasvillisuuden yleisilme on karu, mutta seudulla on paljon erikoisia kasvillisuustyppejä. Jokivarsille keskittynyttä viljelymaata on paikoin kohtalaisesti, muualla sitä ei oikeastaan enää ole Limingan seutua lukuun ottamatta. Viljanviljely menettää seudulla pohjoista kohti vähitellen merkityksensä ja siellä on keskitytty lähinnä karjanhoitoon. Asutus on mantereella keskittynyt jokilaaksoihin. Kylät tiivistyvät pienille kumpareille. Suuria asuinrakennuksia on rakennettu myös jokien rantamille.

Pohjois-Pohjanmaan nevalakeuden seutu on Ympäristöministeriön mietinnön (1992) mukaan maastoltaan suhteellisen tasaista aina seudun itärajalle Kainuun vaaramaille saakka. Laajat suoerämaat ovat alueelle tyypillisiä, muutoin maa-ala on metsää. Soiden joukossa on paikoitellen kivikkoisia moreenimaita ja seudun poikki kulkee muutama harjujakso. Vesistöistä jokien ohella on jonkin verran järviä. Asutus on seudulla harvaa ja keskittynyt jokien varsille. Alueella on myös muutamia pieniä taajamia. Metsätalous ja karjanhoito ovat olleet seudun pääelinkeinoja ja sivuelinkeinona poronhoito. Peltoja on vähän ja ne sijaitsevat pääosin jokien varsilla. Seudulla on harjoitettu aikanaan jossain määrin myös kaskeamista. Jokivarsille sijoittuvat tulvaniityt ovat olleet tärkeässä asemassa rehuntuotannossa.

Navettakankaan tuulivoimahankkeen tarkastelualueella maasto on tasaista tai loivasti, vaikkakin paikoin melko tiheästi, kumpuilevaa. Maisemaseudulle tyypilliseen tapaan maisemaa rytmittävät mereen laskevat jokilaaksot, suurimpien

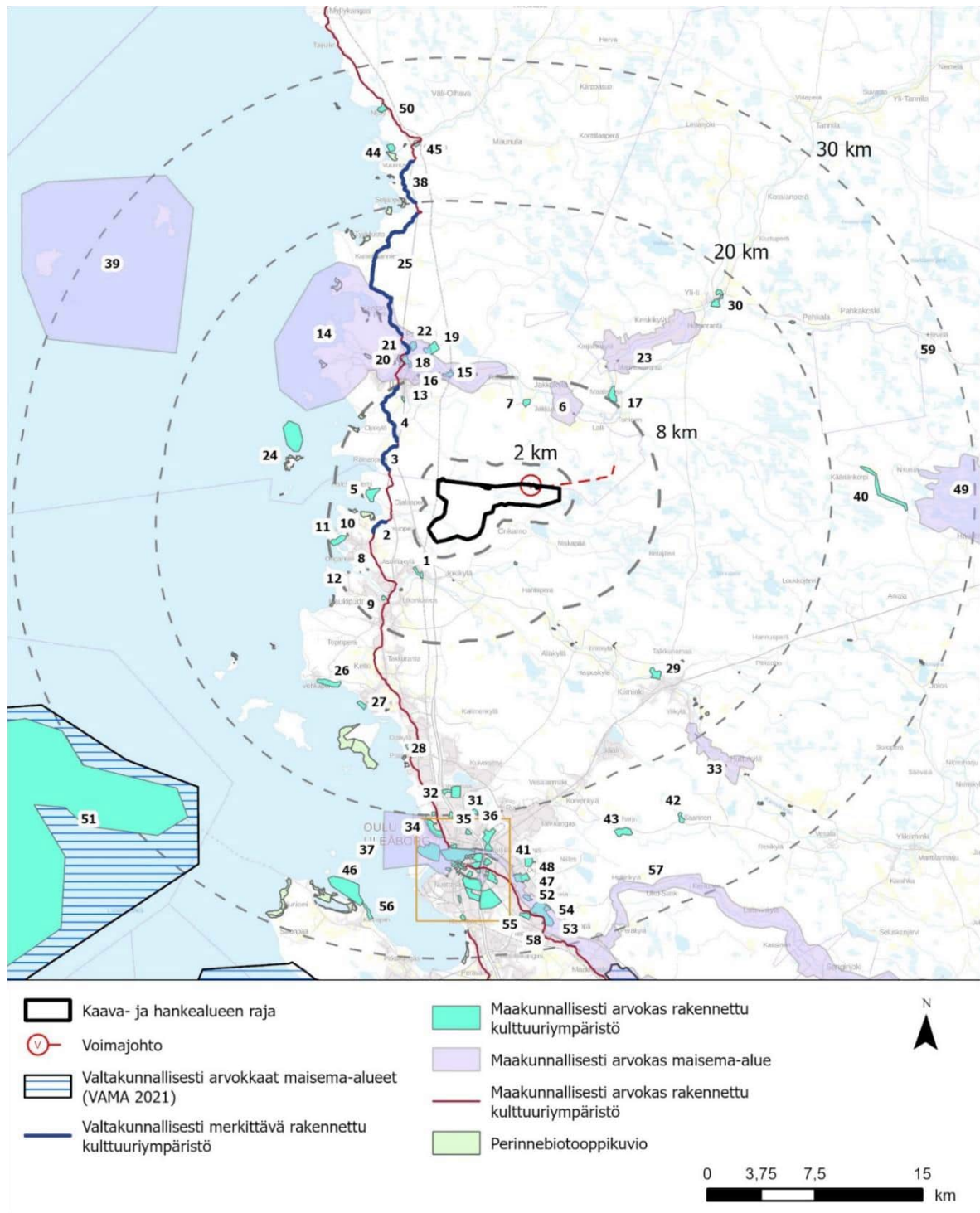
jokien joukkoon kuuluvat pohjoisessa merta kohti laskeva Iijoki, etelässä Kiimin-
kijoki ja Oulujoki. Viljelyalueet sekä suuri osa asutuksesta ovat keskittyneet joki-
varsille. Suoalueet yleistyvät tarkastelualueen itäreunaa lähestyttäessä. Järvet
ovat suhteellisen pieniä ja niitä on vähäisesti. Tarkastelualueen ulommaiset osat
sijoittuvat lännessä Perämerelle ja rannikolle. Itäisimmässä reunassa on havait-
tavissa maisemaseudun vaihtumista kohti laajojen suoerämaiden nevalakeuden
seutua.

Hankkeen tarkastelualue voidaan jakaa erilaisiin maisematyyppeihin, joita ovat
metsät, avosuoalueet, järvet ja lammet, meri- ja rannikkoympäristö sekä raken-
nettu miljö.

1.2 Kulttuuriympäristö

Kulttuuriympäristöllä tarkoitetaan ympäristöä, joka on syntynyt ihmisen toimin-
nasta tai ihmisen ja luonnon vuorovaikutuksesta. Kulttuuriympäristöön kuuluvat
rakennusperintö, kulttuurimaisema sekä arkeologinen kulttuuriperintö, ja se voi
käsittää niin aluekokonaisuuksia kuin yksittäisiä kohteitakin.

Osa maamme kulttuuriympäristöistä on määritelty arvokkaiksi ja osa suojeltu.
Tässä luvussa on esitelty tarkastelualueelle, noin 30 kilometrin säteelle tuulivoi-
maloista sijoittuvat valtakunnallisesti tai maakunnallisesti arvokkaat maisema-
alueet ja rakennetut kulttuuriympäristöt sekä perinnemaisemat. Oulun keskusta-
alueelle sijoittuu useita pienialaisia tai pistemäisiä arvokohteita, jotka on tarkis-
tettu arviointityön yhteydessä. Arvioinnissa ja taulukoissa on nostettu esiin ne,
joille selvityksen mukaan voi aiheutua vaikutuksia. Kulttuuriympäristön
arvokohteet on esitetty etäisyysvyöhykkeittäin kartassa Kuva 1-1 ja taulukossa
Taulukko 1.1.

Kuva 1-1. Maiseman ja kulttuuriympäristön arvokohteet noin 30 kilometrin etäisyydellä tuulivoimaloista. Kartalla on esitetty RKY 2009 -kohteet (Valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt), VAMA 2021 -kohteet (Valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet) ja maakuntakaavassa osoitetut maakunnallisesti tai seudullisesti arvokkaat kulttuuriympäristöt tai maisema-alueet. Oranssi neliö kuvastaa Oulun keskusta-aluetta, jossa olevista kohteista on taulukoitu vain ne, joille selvityksen mukaan voi aiheutua vaikutuksia. Pohjakartta: Maanmittauslaitos 2022.

Taulukko 1.1. Tuulivoimaloiden vaikutusalueella noin 30 kilometrin säteelle sijoittuvat maiseman ja kulttuuriympäristön arvokohteet (RKY 2009 = Valtioneuvoston päätös valtakunnallisesti merkittävistä rakennetuista kulttuuriympäristöistä, VAMA 2021 = Valtioneuvoston päätös valtakunnallisesti arvokkaista maisema-alueista, mrky tai mama= Maakuntakaavassa osoitettu maakunnallisesti tai seudullisesti arvokas rakennettu kulttuuriympäristö tai maisema-alue).

Nro	Kohteen nimi	Valtakunnallisesti merkittävä	Maakunnallisesti merkittävä	Etäisyys lähimpään voimalaan (VE1)
Kohteet välittömällä vaikutusalueella 0–2 km etäisyydellä hankealueesta				
	Ei kohteita			
Kohteet lähivaikutusalueella 2–8 km etäisyydellä hankealueesta				
1	Haukiputaan Asemakylän raitti		mrky	3 km
2	Pohjanmaan rantatie, Mietunperäntie	RKY2009	Pohjanmaan rantatie myös mrky	4 km
3	Pohjanmaan rantatie, Räinänperäntie	RKY2009		4,5 km
4	Pohjanmaan rantatie, Ojakyläntie	RKY2009		5 km
5	Halosenniemen sahayhdyskunta	RKY2009		5 km
6	Jakkukylän kulttuurimaisema Iijokivarressa		mama	5 km
7	Rajala		mrky	6 km
8	Sankoniemen huvilat		mrky	6 km
9	Haukiputaan kirkko ympäristöineen	RKY2009		6 km
10	Pomolan asuinalue		mrky	6,5 km
11	Martinniemen saha	RKY2009		7 km
12	Halkokari		mrky	7 km
13	Liedes		mrky	7 km
14	Ijoen suun kulttuurimaisema		mama	7 km
15	Asemakylän raitti ja Iin rautatieasema		mrky	7,5 km
Kohteet ulommalla vaikutusalueella 8–20 km etäisyydellä hankealueesta				
16	Kauppila		mrky	8 km
17	Maalismaa		mrky	8 km
18	Iin Haminan vanha satama- ja kauppa- paikka	RKY2009		9 km
19	Raasakan voimalaitosalue		mrky	9 km
20	Karhunsaaari, Veijola		mrky	9,5 km
21	Pohjanmaan rantatie, Hiivalantie	RKY2009		10 km
22	Akolan tila	RKY2009		10 km
23	Karjalankylän-Hökönrannan kulttuuri- maisemat Iijokivarressa		mama	10 km
24	Iin Röytän luotsiasema	RKY2009		11 km
25	Pohjanmaan rantatie, Kantolantie	RKY2009		11 km
26	Vehkaperän huvilat ja Vehkaperä		mrky	13 km

27	Kiviniemen kalasatama		mrky	13 km
28	Pateniemen sahayhdyskunta	RKY2009		15 km
29	Kiimingin kirkko ympäristöineen	RKY2009		16 km
30	Yli-lin kirkonseutu, Yli-lin kunnantalon törmä, Siuruantörmä		mrky	17,5 km
31	Oulun yliopisto	RKY2009		18 km
32	1980-luvun Teknologia kylä		mrky	18 km
33	Koitelinkoski ja Huttukylän kulttuurimaisema Kiiminkijokivarressa		mama	19 km
34	Toppilan satama ja teollisuusalue	RKY2009		20 km
35	Niittyaron vuoden 1976 asutomessu-alue		mrky	20 km
36	Uistintie		mrky	20 km
Kohteet kaukovaikutusalueella 20–30 km etäisyydellä hankealueesta (pl. Oulun keskusta-alueen RKY ja mrky-kohteet)				
37	Oulujoen suun kulttuurimaisema		mama	20 km
38	Pohjanmaan rantatie, Seljänperäntie	RKY2009		20 km
39	Krunnit		mama	21 km
40	Someroaara		mrky	22 km
41	Hiukkavaaran kasarmialue		mrky	24 km
42	Saarinen		mrky	24 km
43	Saviharju		mrky	24 km
44	Hevoskallion Huvilat		mrky	24 km
45	Sassintien raitti		mrky	24 km
46	Varjakan sahayhdyskunta	RKY2009		25 km
47	Oulujoen kirkko	RKY2009		25 km
48	Oulujoen kirkon ympäristö		mrky	25 km
49	Hirvisuo ja Kuusisuo - Hattusuo		mama	26 km
50	Pohjanmaan teollisuuden kartanot	RKY2009		26 km
51	Hailuoto	VAMA2021/RKY2009		26 km
52	Saarela-Tuppela		mrky	27 km
53	Maikkulan ranta- ja viljelysmaisema		mrky	27 km
54	Markkuun ryhmäpuutarha		mrky	27 km
55	Maikkulanraitti		mrky	27 km
56	Varjakan huvila-alue		mrky	27 km
57	Sanginjokivarren kulttuuri- ja luonnonmaisemat		mama	27 km
58	Maikkulan reservikomppania	RKY2009		28 km
59	Pyramidikattoiset kesänavetat/Hirvelä	RKY 2009		29 km

1.3 Valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet

Välitön vaikutusalue (noin 0–2 km voimaloista)

Ei kohteita.

Lähivaikutusalue (noin 2–8 km voimaloista)

Ei kohteita.

Ulompi vaikutusalue (noin 8–20 km voimaloista)

Ei kohteita.

Kaukovaikutusalue (noin 20–30 km voimaloista)

Hailuoto

Hailuoto	VE1 (14 voimalaa)	VE2 (10 voimalaa)
Kohteen herkkyys	Erittäin suuri/ Suuri Laaja, valtakunnallisella tasolla arvokas kokonaisuus niin maiseman ominaisuuksien kuin rakennetun kulttuuriympäristön osalta. Alueella on merkitystä myös matkailukohteena. Maisemassa on sekä koskematonta luonnonympäristöä että hyvin historialliset piirteet säilyttäneitä kulttuuriympäristöä viljelyalueineen ja rakennuksineen. Kokonaisuuden herkkyys on erittäin suurta. Tuulivoimaloita kohti avautuvat näkymät rajoittuvat saaren itäisiin osiin rantojen tuntumaan. Näkymät suuntautuvat saaresta poispäin kohti mannerta. Itäreunassa rantojen harva rakennuskanta koostuu vapaa-ajan asutuksesta. Vapaa-ajan asutus poikkeaa perinteisestä rakentamisesta ja asutusrakenteesta. Kauempana rannasta sisämaan puolella seutu on metsäistä ja maisematilaltaan suljettua. Aivan saaren itäisimmässä kärjessä on lauttaranta. Lauttarannan maisemakuva on voimakkaasti ihmisen muokkaama tierakenteineen, rannassa on myös tuulivoimala. Suurimittakaavainen meri on maisemassa vahvasti läsnä, horisontissa siintää Oulun rannikko maamerkkeineen, vastarannan lauttarannassa myös tuulivoimaloita. Itäisistä osista erityisesti lauttarannan alueella on merkitystä matkailulle jopa valtakunnallisella tasolla. Muut ranta-alueet ovat merkityksellisiä lähinnä vapaa-ajan asumiselle ja paikalliselle virkistyskäytölle. Itäosien herkkyys on voimakkaamman rakentamisen sekä rakennetun kulttuuriympäristön arvokohteiden toisaalle sijoittumisen myötä hieman vähäisempää, mutta silti suurta.	
Muutoksen suuruus	Vähäinen kielteinen muutos Tuulivoimalat voi havaita Hailuodon itäpuolisilta rannoilta aivan rantaviivan tuntumassa. Ranta-alueilla syntyvät näkymät ovat laajoja ja näkymälinjat pitkiä. Tuulivoimalat voi havaita suuren etäisyyden vuoksi pienessä osassa laajana avautuvaa horisonttia. Voimaloista havaittava osuus on kuitenkin hyvin pieni. Lisäksi näkymät suuntautuvat saaresta poispäin. Voimaloiden havaitsemisen myötä kokemus merimaisemasta voi muuttua hieman kielteiseen suuntaan. Saaren itäosan suljettujen maisematilojen vuoksi näkymiä ei avaudu sisämaan puolelta. Merkittävimmät matkailukohteet sijaitsevat saaren länsiosissa, rakennetun kulttuuriympäristön kohteet saaren keskivaiheilla saarta lävistävän tien tuntumassa. Muutos ei juurikaan vaikuta Hailuodon maiseman kannalta tärkeiden ominaispiirteiden säilymisen mahdollisuuksiin.	

Vaikutusten merkittävyys	Kohtalainen kielteinen Vaihtoehtoilla VE1 ja VE2 ei ole mainittavia eroja vaikutusten merkittävyudessa.
---------------------------------	---

1.4 Valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt

Välitön vaikutusalue (noin 0–2 km voimaloista)

Ei kohteita.

Lähivaikutusalue (noin 2–8 km voimaloista)

Pohjanmaan rantatie

- *Räinänperäntie*
- *Ojakyläntie*
- *Mietunperäntie*

Pohjanmaan rantatie: • Räinänperäntie • Ojakyläntie • Mietunperäntie	VE1 (14 voimalaa)	VE2 (10 voimalaa)
Kohteen herkkyys	Suuri/kohtalainen Valtakunnallisella tasolla arvokas historiallinen tielinja, joka myötäilee maastoa. Oulun seudulle sijoittuvat parhaiten säilyneet osuudet Räinänperäntie, Ojakyläntie ja Mietunperäntie ovat edelleen käytössä. Ojakyläntiellä tietä reunustava rakennuskanta on melko väljää ja koostuu eri-ikäisistä, paikoin suhteellisen vanhoista, mutta myös uudemmissa rakennuksista. Rakennettujen alueiden väleissä on metsää ja tien eteläisellä puolella melko laajojakin viljelyaukeita. Pohjoispuoli on luonteeltaan harvahkoon asuttua metsäistä luonnonmaisemaa. Eteläinen osuus on luonteeltaan perinteistä agraarimaisemaa. Räinänperäntie on luonteeltaan Ojakyläntien pohjoisosan tapainen metsäisempi tieosuus, tien tuntumaan sijoittuvia viljelyaukeita on vain muutama. Rakennuksia on harvakseltaan. Mietunperäntie on tiheämmin rakennettua ja rakennuskanta on vaihtelevan ikäistä. Tieosuus on luonteeltaan harvaan asuttu metsäinen pientaloalue. Rakennusten väleissä on metsäisiä alueita. Tieosuuden eteläpäässä sijaitsee hakkuuaukea sekä länsi-itäsuuntainen sähkölinja. Sähkölinjan yhteydessä on myös melko laaja viljelyaukea. Tieosuuksilla ihmisen vaikutus on luontevasti maisemaan sovitettua. Maisemakuva on pääosin tavanomainen, ajallista epäyhtenäisyyttä luovat eri-ikäiset asuinrakennukset. Alueilta avautuu jonkin verran näkymiä suunniteltujen tuulivoimaloiden suuntaan. Ojakyläntiellä tieosuuden tuntumaan sijoittuvan laajan viljelyalueen yhteydessä näkymät ovat merkittäviä.	

Muutoksen suuruus	Vähäinen kielteinen muutos Tuulivoimaloiden havaittavuus tieosuuksilla vaihtelee maisematilan avoimuuden mukaan. Suurin osa tieosuuksien maisematiloista on tiealueella avoimia, mutta selkeästi metsään rajautuvia. Näkymiä ei juurikaan avaudu lähiympäristöön. Laajimmat avoimet maisematilat sijoittuvat Ojakyläntien eteläosaan viljelyaukeaan rajoittuvalle tieosuudelle. Näkymäalueilla on mahdollista havaita osia tuulivoimaloiden roottoreista viljelyaukeaa rajaavan metsän latvuston yläpuolella (YVA-selostuksen havainnekuva 12.30). Roottoreiden pyörivä liike kasvattaa voimaloiden vaikutusta. Ojakyläntien viljelyaukean yhteydessä tuulivoimaloiden havaitseminen koko hankealueen laajuudelta on mahdollista vaihtoehdossa VE2. Vaihtoehdossa VE1 kauimmaisat voimat jäivät suuren etäisyyden vuoksi puuston katveeseen. Ojakyläntiellä yksittäisiä voimaloita on hyvin paikkakohtaisesti mahdollista havaita myös varsinaisen tiealueen ulkopuolelta, laajemmin avoimiin alueisiin rajautuvien pihapiirien tuntumasta. Rakennukset ja pihojen kasvillisuus kuitenkin katkaisevat näkymiä, joten näkymäalueet ovat pistemäisiä ja voimaloista havaittava osuus rajoittuu pieniin osiin yksittäisten voimaloiden roottoreista. Mietunperäntiellä tuulivoimaloita on havaittavissa tieosuiden eteläpäässä, missä hakkuuaukean kohdalla näkymät tuulivoimaloiden suuntaan ovat laajoja ja pitkiä. Tällä alueella on mahdollista havaita osia useamman voimalan roottorista näkymää rajaavan metsänreunan yläpuolella. Puuston kasvamisen myötä voimat jäivät puuston katveeseen. Räinänperäntiellä tuulivoimaloiden havaitseminen on selvästi heikompaa, näkymäalueita ei käytännössä ole lainkaan. Tieosuuksien maisemakuva muuttuu paikoitellen, kun voimaloiden havaittavuuden myötä siihen tulee uusi, teollinen elementti, joka poikkeaa luonteeltaan esimerkiksi perinteisestä agraarimiljööstä tai vanhasta rakennuskannasta. Tuulivoimaloiden havaittavuuden myötä arvokkaaseen tielinjaukseen ei kuitenkaan varsinaisesti kohdistu muutoksia. Lisäksi tieosuuksien maisemakuva ei ole lähtökohtaisesti ajallisesti yhtenäinen, vaan siinä on havaittavissa eri-ikäisiä kerrostumia. Mietunperäntien hakkuuaukean yhteydessä maisemakuva on jo ennestään vaurioitunut, mikä osaltaan lieventää voimaloiden vaikutusta. Kasvillisuuden ja rakennuksien katvevaikutuksen vuoksi voimaloista havaittava osuus on pääosin pieni, eikä maiseman mittakaavaan kohdistu merkittäviä muutoksia. Muutos on tuulivoimaloiden näkymäalueilla pääosin vähäisen kielteinen. Näkymäalueiden ulkopuolella muutosta ei ole. Ojakyläntien viljelyaukean sekä hyvin paikkakohtaisesti yksittäisten pihapiirien kohdalla muutos on kohtalaisen kielteinen.
--------------------------	--

Vaikutusten merkittävyys	Vähäinen kielteinen Vaihtoehdoilla VE1 ja VE2 ei ole mainittavia eroja vaikutusten merkittävydessä.
---------------------------------	---

Halosenniemen sahayhdyskunta

Halosenniemen sahayhdyskunta	VE1 (14 voimalaa)	VE2 (10 voimalaa)
Kohteen herkkyys	Suuri Valtakunnallisella tasolla arvokas, tiiviisti rakennettu kylä-alue, jonka maisemakuva on pääosin eheä. Alueen arvot perustuvat ajallisesti yhtenäisten rakennusten sekä niiden väliin jäävien edelleen viljelyskäytössä olevien peltoalueiden muodostamaan kokonaisuuteen. Alueella on erityistä merkitystä seudun maiseman piirteiden hahmottamisen kannalta. Alueelta avautuu joitakin merkittäviä näkymiä suunniteltujen tuulivoimaloiden suuntaan.	
Muutoksen suuruus	Vähäinen kielteinen muutos Näkymäalueanalyysin perusteella alueelta avautuu muutamia näkymiä tuulivoimaloiden suuntaan. Käytännössä tuulivoimalat kuitenkin rajautuvat pääosin näkymistä pois puuston ja rakennusten katvevaikutuksen takia. Voimalat eivät ole havaittavissa esimerkiksi kyläkuvan kannalta merkittävistä kohdista avautuvissa näkymissä. Tuulivoimaloita on mahdollista havaita vain hyvin paikkakohtaisesti alueen länsilaidalla sijaitsevien viljelyalueiden länsireunoilta. Näilläkin alueilla voimaloista havaittava osuus rajautuu korkeintaan hyvin pieneen osaan lavasta, tuulivoimaloita ei myöskään voi havaita laajana kokonaisuutena. Muutosta ei ole tai muutos on vain vähäisen kielteinen.	
Vaikutusten merkittävyys	Vähäinen kielteinen Vaihtoehdoilla VE1 ja VE2 ei ole mainittavia eroja vaikutusten merkittävydessä.	

Martinniemen saha

Martinniemen saha	VE1 (14 voimalaa)	VE2 (10 voimalaa)
Kohteen herkkyys	Kohtalainen/vähäinen Alue on valtakunnallisella tasolla arvokas kokonaisuus, jonka arvot perustuvat vanhoihin, sahateollisuudesta jääneisiin rakennuksiin. Alueella on myös erityistä merkitystä seudun identiteetin hahmottamisen kannalta. Alueen maisemakuva on luonteeltaan teollinen, ja vaikka aluetta alun perin leimannut sahatoiminta on päättynyt, niin alueella on edelleen teollista toimintaa. Maisemakuva on rikkonainen, vanhat saharakennukset ovat paikoin huonokuntoisia ja ympäristö on vesakoitunut tai muuten epäsiisti. Alueella sijaitsee myös sähkölinjoja.	
Muutoksen suuruus	Ei muutosta Alueelta ei juurikaan avaudu näkymiä tuulivoimaloiden suuntaan. Näkymäalueanalyysin mukaan näkymiä avautuu aluetta halkovan Laitakarintien varrelta aivan alueen itäreunassa, mutta käytännössä rakennukset ja kasvillisuus rajaavat voimalat pois näkyvistä. Alueen länsireunassa meren rannalta tai laiturirakenteen reunalta on hyvin paikkakohtaisesti mahdollista havaita osia tuulivoimaloiden roottoreista, näkymäsektori on kapea ja näkymään mahtuu vain muutamia voimaloita. Tuulivoimaloiden aiheuttamat muutokset eivät vaikuta sahateollisuuden jätteisiin ja maisemakuvan muutokset eivät vaikuta teollisen maiseman visuaaliseen luonteeseen.	
Vaikutusten merkittävyys	Ei vaikutusta Vaihtoehtoilla VE1 ja VE2 ei ole mainittavia eroja vaikutusten merkittävydessä.	

Haukiputaan kirkko ympäristöineen (suojeltu rakennus Haukiputaan kirkko)

Haukiputaan kirkko ympäristöineen	VE1 (14 voimalaa)	VE2 (10 voimalaa)
Kohteen herkkyys	Erittäin suuri Valtakunnallisesti arvokas rakennetun kulttuuriympäristön kohde sekä suojeltu kirkkorakennus. Haukiputaan kirkolla ympäristöineen on merkitystä myös ylimaakunnalliselle matkailulle. Alue sijaitsee maisemallisesti merkittävällä paikalla Kiiminkijoen törmällä, Haukiputaan kirkonkylän kupeessa. Rakennukset sekä hautausmaa ja vanhat, suuret havupuut muodostavat erityisen vaikuttavan kokonaisuuden. Kirkko toimii maamerkkinä, joka näkyy muun muassa Kiiminkijoen ylittävältä sillalta asti. Alueella on erityistä merkitystä seudun identiteetin hahmottamisen kannalta. Sijainti asutuksen keskellä lisää alueen merkitystä myös vakituisen asumisen ja virkistyskäytön kannalta. Kiiminkijoen törmältä avautuu merkittäviä näkymiä suunniteltujen tuulivoimaloiden suuntaan.	
Muutoksen suuruus	Ei muutosta Näkymäalueanalyysin perusteella alueelta avautuu näkymiä tuulivoimaloiden suuntaan. Topografian ja kasvillisuuden katvevaikutuksen sekä rakennusten peittävyiden vuoksi voimaloita ei kuitenkaan voi käytännössä havaita esimerkiksi joen rantamilta tarkasteltuna. Voimaloista havaittava osuus rajoittuu korkeintaan yksittäisiin voimaloihin, joista voi havaita pieniä osia lavoista horisontissa, puuston latvuston yläpuolella (YVA-selostuksen havainnekuva 12.32). Maisemakuvaan ei täten kohdistu mainittavia muutoksia. Muutos ei myöskään vaikuta alueen rakennusten ominaispiirteiden säilymisen mahdollisuuksiin.	
Vaikutusten merkittävyys	Ei vaikutusta Vaihtoehtoilla VE1 ja VE2 ei ole mainittavia eroja vaikutusten merkittävydessä.	

Ulompi vaikutusalue (noin 8–20 km voimaloista)*Pohjanmaan rantatie*

- *Hiivalantie*
- *Kantolantie*

Pohjanmaan rantatie • Hiivalantie • Kantolantie	VE1 (14 voimalaa)	VE2 (10 voimalaa)
Kohteen herkkyys	Suuri/kohtalainen Valtakunnallisella tasolla arvokas historiallinen tielinja, joka myötäilee maastoa. Hiivalantie ja Kantolantie kuuluvat tien parhaiten säilyneisiin osuuksiin. Hiivalantie on melko tiivis, eri-ikäisistä rakennuksista ja niiden tuntumaan sijoittuvista peltoalueista koostuva tieosuus. Kantolantie on eteläisiltä osiltaan niin ikään tiivistä rakennettu, mutta pohjoisemmissa osissa rakentaminen on väljempää ja väliin jää laajoja metsäisiä alueita sekä yksittäisiä hakkuuaukeita. Tieosuuksilla ihmisen vaikutus on luontevasti maisemaan sovitettua. Maisemakuva on pääosin tavanomainen, paikoitellen tieosuus edustaa perinteistä maaseudun kulttuuriympäristöä, mutta paikoitellen eri-ikäiset asuinrakennukset luovat ajallista epäjohdonmukaisuutta. Alueilta avautuu joitain näkymälinjoja kohti suunniteltuja tuulivoimaloita, erityisesti Hiivalantien pohjoisista osista ja Kantolantien eteläisistä osista katsottuna, kun tieosuus kaartuu hankealueen suuntaan.	
Muutoksen suuruus	Vähäinen kielteinen muutos Kantolantien eteläisosissa sekä Hiivalantien pohjoisosissa, tien kaartuessa hankealueen suuntaan, on mahdollista havaita yksittäisiä tuulivoimaloita kapeassa näkymäsektorissa. Tuulivoimalasta havaittava osuus rajoittuu kuitenkin pieneen osaan lavasta. Lisäksi rakennukset ja pihojen kasvillisuus rajaavat näkymiä, tehden näkymistä hyvin paikkakohtaisia. Muutos näkyy kohteessa vähäisesti, täten muutos ei mainittavasti vaikuta alueen maisemakuvan ominaispiirteisiin. Tieympäristön maisemakuva ei ole lähtökohtaisestikaan ajallisesti yhtenäinen, vaan siinä on havaittavissa eri-ikäisiä kerrostumia, mikä osaltaan lieventää voimaloiden havaittavuuden tuomia muutoksia. Myöskään arvokkaaseen tielinjaukseen ei varsinaisesti kohdistu muutoksia. Muutos on kokonaisuudessaan vähäisen kielteinen tai muutosta ei ole	
Vaikutusten merkittävyys	Vähäinen kielteinen Vaihtoehtoilla VE1 ja VE2 ei ole mainittavia eroja vaikutusten merkittävydessä.	

Iin Haminan vanha satama- ja kauppapaikka

Iin Haminan vanha satama- ja kaup- papaikka	VE1 (14 voimalaa)	VE2 (10 voimalaa)
Kohteen herkkyys	Erittäin suuri Valtakunnallisella tasolla arvokas rakennetun kulttuuriympäristön kohde, joka sijaitsee maisemallisessa solmukohdassa Iijoen varrella. Alueella on merkitystä myös matkailun ja virkistystyksen sekä pitkälle ulottuvan historiansa vuoksi seudun identiteetin hahmottamisen kannalta. Alueen maisemakuva vaihtelee tiiviisti rakennetusta ja erityisen hyvin historialliset piirteensä säilyttäneestä Haminan alueesta luonnonmukaisempiin jokirantoihin ja metsäiseen hautausmaahan. Haminan alueen maisemakuva on ajallisesti ja mittakaavallisesti yhtenäinen, samoin luonnonmukaisempien jokirantojen ja Kruununsaarella sijaitsevan hautausmaan alue. Kokonaisuutena kohde on ainutlaatuinen ja erityisen vaikuttava. Maamerkkinä toimii Iin kirkko. Iijoelta sekä sen rannoilta ja silloilta avautuu merkittäviä näkymiä lähiympäristöön. Alueen länsiosissa Iijoelta katsottuna näkymät suuntautuvat kohti hankealuetta, samoin hautausmaan liittymässä Kemintien tuntumassa sekä alueen itäreunalla joen rannalla.	
Muutoksen suuruus	Vähäinen kielteinen muutos Näkymäalueanalyysin mukaan tuulivoimaloita kohti avautuu laajoja näkymäsektoreita alueen länsireunalla Iijoelta katsottuna. Näkymiä avautuu analyysin mukaan myös Haminan asuinalueelta ja hautausmaan liittymän tuntumasta. Muutamia voimaloita on mahdollista havaita analyysin mukaan myös alueen itäreunalla Iijoen rantamilta. Iijoelta sekä Haminan alueelta katsottuna voimalat kuitenkin jäävät maastonmuotojen, kasvillisuuden ja rakennusten katveeseen. Kruununsaaren ollessa topografialtaan joko korkeammalla, risteysalueen tienäkymissä on mahdollista havaita muutamia voimaloita. Alueen itäosissa aivan joen rannalla on myös mahdollista havaita tuulivoimaloita kapeahkossa näkymäsektorissa. Voimaloista havaittava osuus rajoittuu kuitenkin kasvillisuuden ja topografian vuoksi vain osaan lavoista. Ulommalla vaikutusalueella voimaloiden pyörimisliike on mahdollista havaita, mutta voimaloiden kokoa ja etäisyyttä voi olla vaikea hahmottaa. Etäisyyden vuoksi voimalat myös asettuvat osaksi laajempaa kokonaisuutta, mikä vähentää niiden vaikutusta maisemakuvaan. Tuulivoimaloiden havaitseminen alueella on hyvin paikkakohtaista ja muutos ei juurikaan vaikuta alueen maiseman kannalta tärkeiden ominaispiirteiden säilymisen mahdollisuuksiin. Muutos on alueella vähäisen kielteinen tai muutosta ei ole.	
Vaikutusten merkittävyys	Vähäinen Vaihtoehtoilla VE1 ja VE2 ei ole mainittavia eroja vaikutusten merkittävyydessä.	

Akolan tila

Akolan tila	VE1 (14 voimalaa)	VE2 (10 voimalaa)
Kohteen herkkyys	Suuri Valtakunnallisella tasolla arvokas rakennetun kulttuuriympäristön kohde, jonka alueella maisema on erityisen hyvin säilyttänyt historialliset piirteensä. Alueen maisemakuva on eheä ja vaikuttava. Hyvin säilynyt ja kookas tilan pää-rakennus erottuu joen rantaa myötäilevälle Virkkulantielle maamerkkimäisenä ja omaleimaisena kohteena. Alueen laajojen peltoaukeiden ylitse avautuu myös tärkeitä näkymiä kohti Iijokea, suunniteltujen tuulivoimaloiden suuntaan.	
Muutoksen suuruus	Vähäinen kielteinen muutos Näkymäalueanalyysin mukaan tuulivoimalat voi havaita kohteessa koko hankealueen laajuudelta. Käytännössä tuulivoimaloista havaittava osuus rajoittuu maaston topografisen vaihtelun ja kasvillisuuden sekä rakennusten katvevaikutuksen vuoksi hyvin pieneen osaan yksittäisten voimaloiden lavoista. Vaikka tuulivoimalat modernina ja teollisena elementtinä poikkeavat alueen historiallisesta luonteesta, niin tuulivoimaloiden vaikutukset maiseman luonteeseen jäävät heikon näkyvyyden vuoksi hyvin vähäisiksi. Muutos ei vaikuta maiseman tai kulttuuriympäristön kannalta tärkeiden ominaispiirteiden säilymisen mahdollisuuksiin.	
Vaikutusten merkittävyys	Vähäinen kielteinen Vaihtoehdoilla VE1 ja VE2 ei ole mainittavia eroja vaikutusten merkittävydessä.	

Iin Röytän luotsiasema

Iin Röytän luotsiasema	VE1 (14 voimalaa)	VE2 (10 voimalaa)
Kohteen herkkyys	Suuri Valtakunnallisella tasolla arvokas kohde, joka on hyvin säilynyt kokonaisuus. Alueella on myös merkitystä matkailulle ja virkistyskäytölle. Ympäristön arvokkaat ominaispiirteet synnyttänyt toiminta on jatkunut samantyyppisenä pitkään. Maisemakuva on saaren rakennetulla alueella ajallisesti melko yhtenäinen, rakentaminen on väljää ja asettuu luontevasti osaksi maisemaa. Maisematilat ovat saarella pitkälti metsäisen suljetut, rantojen tuntumassa puusto on harvempaa ja maisematilat puoliavoimia tai avoimia. Alueelta avautuu tärkeitä näkymiä kohti mannerta, osittain myös kohti suunniteltuja tuulivoimaloita.	
Muutoksen suuruus	Vähäinen kielteinen muutos Saaren itäisiltä rannoilta tarkasteltuna näkymäsektori kohti mannerta on hyvin laaja ja Navettakankaan hankealue sijoittuu osaan siitä. Tuulivoimaloista voi havaita yksittäisen voimalan etäisyydestä riippuen joko osia lavoista ja navoista tai vain pieniä osia lavoista horisontissa siintävän puuston latvuston yläpuolella. Lisäksi voimaloiden pyörimisliike on mahdollista havaita. Suurehkon etäisyyden vuoksi voimaloiden kokoa voi olla vaikea hahmottaa. Voimalat myös asettuvat osaksi laajempaa maisemakokonaisuutta. Näkymien suuntautuessa Röytän saaresta pois päin muutos ei käytännössä vaikuta itse saareen ja sen maiseman tai kulttuuriympäristön tärkeiden ominaispiirteiden säilymisen mahdollisuuksiin.	
Vaikutusten merkittävyys	Vähäinen kielteinen Vaihtoehdossa VE1 tuulivoimalat kattavat hieman suuremman osan näkymäsektorista kuin vaihtoehdossa VE2. Ero on kuitenkin hyvin pieni eikä sillä ole mainittavia eroja vaikutusten merkittävydessä.	

Kiimingin kirkko ympäristöineen (suojeltu rakennus Kiimingin kirkko)

Kiimingin kirkko ympäristöineen	VE1 (14 voimalaa)	VE2 (10 voimalaa)
Kohteen herkkyys	Suuri/kohtalainen Kiiminkijoen varrella sijaitseva Kiimingin kirkko ympäristöineen muodostaa valtakunnallisella tasolla arvokkaan kokonaisuuden sekä maiseman ominaisuuksien että rakennetun kulttuuriympäristön perusteella. Alueella on merkitystä myös matkailun sekä identiteetin hahmottamisen kannalta. Sijainti suhteellisen tiiviin asutuksen keskellä lisää myös alueen merkitystä vakitukselle asumiselle. Kirkkorakennus tapuleineen toimii lähiympäristössä maa-merkkinä. Ympäröivistä alueista korkeampana erottuvan alueen maisemakuva on pitkälti metsäinen, erityisesti kirkon lähiympäristössä ja hautausmaalla on useita arvokkaita vanhoja havupuita. Jokirantamilla on muutama viljeltyä ja nauhamaisesti sijoittuvaa asutusta. Asutusta on myös kirkon itä- ja eteläpuolella katujen varsilla. Maisemakuva on alueella eri-ikäisen rakennuskannan yhteydessä ajallisesti epäyhtenäinen ja pääosin tavanomainen. Herkkyys näillä alueilla on kohtalaista. Kirkon välittömässä lähiympäristössä maisemakuva on ajallisesti yhtenäinen ja vaikuttava. Kirkon lähiympäristön herkkyys on suurta.	
Muutoksen suuruus	Vähäinen kielteinen muutos/ ei muutosta Tuulivoimaloiden havaittavuus alueella on hyvin paikka-kohtaista. Näkymäalueanalyysin perusteella mahdollisia näkymäalueita syntyy alueen keskivaiheille Kirkkonniementielle sekä alueen länsireunaan Kiiminkijoen rantamille. Pistemäisiä näkymäalueita voi syntyä myös paikoitellen alueen pohjoisreunaan joen rantamien tuntumaan. Näkymäsektorit ovat kuitenkin hyvin kapeita, joten tuulivoimaloista voi havaita vain yksittäisiä voimaloita. Lisäksi rakennukset, pihapiirien kasvillisuus ja maaston topografinen vaihtelu katkaisevat näkymiä, eikä tuulivoimaloita voi käytännössä juurikaan havaita. Pisimmät avoimet näkymälinjat syntyvät alueen länsireunaan Kiiminkijoen rannan tuntumaan kohti luoteessa sijaitsevaa hankealuetta. Kaapeassa jokiuoman suuntaisessa näkymäsektorissa on mahdollista havaita osia yksittäisten voimaloiden lavoista kohoavan näkymän päätepisteessä olevan puuston latvuston yläpuolella. Suurehkon etäisyyden vuoksi voimaloiden kokoa voi olla vaikea hahmottaa. Pyörimisliike on mahdollista havaita hyvissä sääolosuhteissa. Rannan tuntumassa on myös jonkin verran näkymiä katkaisevaa kasvillisuutta. Muutos näkyy alueella hyvin vähäisesti. Alueen maiseman ominaispiirteisiin ei kohdistu mainittavia muutoksia. Myöskään kulttuuriympäristön kannalta tärkeiden ominaispiirteiden säilymisen mahdollisuuksiin ei kohdistu muutoksia.	
Vaikutusten merkittävyys	Vähäinen kielteinen Vaihtoehtoilla VE1 ja VE2 ei ole mainittavia eroja vaikutusten merkittävydessä.	

Kaukovaikutusalue (noin 20–30 km voimaloista)*Hailuoto*

Ks. luku 1.3.

Varjakan sahayhdyskunta

Varjakan sahayhdyskunta	VE1 (14 voimalaa)	VE2 (10 voimalaa)
Kohteen herkkyys	Erittäin suuri Valtakunnallisella tasolla arvokas, erityisen hyvin historialliset piirteensä säilyttänyt kohde. Ainutlaatuinen kokonaisuus, jossa ympäristön arvokkaiden ominaispiirteiden ajallinen luonne on pääosin historiallinen. Alueella on historiallisen luonteensa vuoksi erityistä merkitystä seudun identiteetin hahmottamisen kannalta. Alueella on myös merkitystä matkailun kannalta. Saari on hyvin metsäinen, pääosin yhtenäistä ja koskemattomaa luonnonmaisemaa. Rakennetut alueet sijaitsevat lännessä ja idässä saaren sisäosissa. Myös rakennetuilla alueilla puusto on tiheää ja puiden joukossa on paljon suuria, vanhoja ja arvokkaita havupuita. Maiseman historiallisesti arvokkaat piirteet synnyttänyt toiminta on kuitenkin päättynyt. Rakennetut alueet ovat maisemakuvaltaan ajallisesti yhtenäisiä, mutta vanhat, hylätyt rakennukset ovat jo huonokuntoisia ja rakennetut alueet vesakoituneita. Alue on pitkälti suljettua maisematilaa, toisaalta aivan rantojen tuntumassa avautuu laajoja näkymiä merelle sekä mantereeseen suuntaan.	
Muutoksen suuruus	Vähäinen kielteinen muutos/ ei muutosta Tuulivoimaloita voi havaita lähinnä saaren pohjoisilta ja itäisiltä rannoilta tarkasteltuna. Kulku saareen tapahtuu pääosin saaren eteläpuolelta, mistä voimaloita ei voi havaita. Voimaloita ei myöskään voi havaita saaren keskiosista rakennetuilta alueilta. Rantojen tuntumassa avautuvat näkymät ovat hyvin laajoja. Tuulivoimaloiden havaittavuus koskettaa vain pientä osaa näkymästä. Suuren etäisyyden vuoksi voimalat näyttävät pieniltä horisontissa ja niitä voi olla vaikea hahmottaa. Hyvissä sääolosuhteissa pyörimisliike on mahdollista havaita. Varjakansaaresta katsottuna mantereen maisemakuva on lähtökohtaisestikin luonteeltaan hyvin teollinen, näkymässä on myös jo ennestään tuulivoimaloita. Tämä osaltaan lieventää uusien tuulivoimaloiden vaikutuksia. Muutos on hyvin vähäinen eikä se vaikuta Varjakansaaren tärkeiden ominaispiirteiden säilymisen mahdollisuuksiin.	
Vaikutusten merkittävyys	Vähäinen/ ei vaikutusta Vaihtoehdossa VE1 tuulivoimalat kattavat hieman suuremman osan näkymäsektorista kuin vaihtoehdossa VE2. Ero on kuitenkin hyvin pieni eikä sillä ole mainittavia eroja vaikutusten merkittävyydessä.	

Oulujoen kirkko

Oulujoen kirkko	VE1 (14 voimalaa)	VE2 (10 voimalaa)
Kohteen herkkyys	Suuri Valtakunnallisella tasolla arvokas kohde, jossa kulttuuri- maiseman ominaispiirteet ovat säilyneet hyvin. Alue nou- see suhteellisen jyrkästi Oulujoesta, korkeimmalla koh- dalla kohoava kirkon torni erottuu kaukaakin katsottuna maisemassa maamerkinä. Alueella on merkitystä mat- kailulle sekä identiteetin hahmottamisen kannalta. Lä- hiympäristö on myös tiiviisti asutettua, joten alueella on merkitystä vakituiselle asumiselle ja paikalliselle virkistys- käytölle. Jokirannan tuntumassa ja pappilan lähistöllä maisema on luonteeltaan perinteistä agraarimiljöötä, laa- jempia avoimia maisematiloja syntyy viljelyalueiden tun- tumaan. Suurin osa alueesta on kuitenkin luonteeltaan metsäistä ja maisematiloiltaan suljettua. Kirkko ja hau- tausmaa yhdessä vanhojen havupuiden kanssa luovat alu- eelle omalaatuisen, arvokkaan tunnelman. Maisemakuva on pääosin eheä ja ajallisesti yhtenäinen. Asuinalueen tuntumassa rakennuskantaan kuuluu uudempaa rakenta- mista mikä heikentää ajallista yhtenäisyyttä hieman. Hau- tausmaan itäpuolella sijaitsee myös leveä sähkölinja, mikä rikkoo yhtenäistä metsämaisemaa ja on teollisena ele- menttinä ristiriidassa ympäristönsä kanssa. Alueelta ei avaudu tärkeitä näkymiä suunniteltujen tuulivoimaloiden suuntaan. Mahdolliset näkymät kohdistuvat ainoastaan sähkölinjan yhteyteen, missä avoin näkymälinja on tar- peeksi pitkä ja suuntautuu pohjoiseen, kohti suunniteltuja tuulivoimaloita.	
Muutoksen suuruus	Ei muutosta Alue sijaitsee kaukovaikutusalueella ja tuulivoimaloita voi havaita vain hyvin vähäisesti, jo ennestään maisemahäi- riötä aiheuttavan sähkölinjan alueella. Muutos ei vaikuta kulttuuriympäristön kannalta tärkeiden ominaispiirteiden säilymisen mahdollisuuksiin.	
Vaikutusten merkit- tävyys	Ei vaikutusta Vaihtoehdoilla VE1 ja VE2 ei ole mainittavia eroja vaiku- tusten merkittävyysdessä.	

1.5 Maakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet ja kulttuuriympäristöt

Välitön vaikutusalue (noin 0–2 km voimaloista)

Ei kohteita.

Lähivaikutusalue (noin 2–8 km voimaloista)

Haukiputaan Asemakylän raitti

Haukiputaan Asemakylän raitti	VE1 (14 voimalaa)	VE2 (10 voimalaa)
Kohteen herkkyys	Kohtalainen Tiiviisti rakennettu maakunnallisella tasolla arvokas kohde. Pienipiirteinen kylämiljö, jonka maisemakuva on pääosin tavanomainen. Ympäristön arvokkaat ominaispiirteet synnyttänyt toiminta on päättynyt tai muuttunut alkuperäisestä. Osa rakennuksista on jo huonokuntoisia. Alueella on kuitenkin edelleen jonkin verran merkitystä identiteetin hahmottamisen kannalta. Rautatien alue on luonteeltaan teollisempaa ja modernimpaa. Kiiminkijoen ylittävä rautatiesilta muodostaa edustavan maamerkin. Rautatiesillalta avautuvia näkymiä lukuun ottamatta alueelta ei avaudu merkittäviä näkymiä suunniteltujen tuulivoimaloiden suuntaan.	
Muutoksen suuruus	Vähäinen kielteinen muutos/ ei muutosta Tuulivoimaloita voi havaita tiiviin rakentamisen, puuston peitteisyyden ja maastonmuotojen katvevaikutuksen vuoksi lähinnä alueen itäreunalta entisen rautatieaseman pihapiirin tuntumasta sekä rautatiesillalta katsottuna. Näkymälinjat ovat kuitenkin suhteellisen lyhyitä ja näkymäsektorit kapeita. Tuulivoimaloita voi havaita muutamia samassa näkymässä ja voimaloista erottuva osuus rajoittuu lapoihin tai pieniin osiin lavoista. Rautatien yhteydessä tuulivoimaloiden tuoma muutos ei juurikaan vaikuta maiseman ominaispiirteisiin. Rautatiesillan tuntumassa maisemakuva on melko vahvasti rakennettua, taustalla häämöttää muun muassa suurehko ammattioppilaitoksen alue. Muutos on kokonaisuudessaan vähäisen kielteinen.	
Vaikutusten merkittävyys	Vähäinen kielteinen Vaihtoehdoilla VE1 ja VE2 ei ole mainittavia eroja vaikutusten merkittävyysdellä.	

Jakkukylän kulttuurimaisema Iijokivarressa

Jakkukylän kulttuurimaisema Iijokivarressa	VE1 (14 voimalaa)	VE2 (10 voimalaa)
Kohteen herkkyys	Suuri Suhteellisen laaja, maakunnallisesti arvokas maisema-alue Iijoen rantamilla. Alueella on maisemallista merkitystä myös virkistyskäytölle ja vakitukselle sekä vapaa-ajan asumiselle. Vastikään rakennettu Jakkukylän riippusilta yhdistää kyliä, mutta on lisäksi alueen maamerkki, jolla on merkitystä myös matkailun kannalta. Alueen maisema on luonteeltaan perinteistä agraarimiljöötä, mutta joukossa on myös uutta rakennuskantaa. Eri-ikäisen rakennuskannan vuoksi alue on paikoin ajallisesti epäyhtenäistä. Iijoen sekä lukuisten viljelyaukeiden tuntumaan muodostuvilta avoimilta maisematiloilta avautuu useita tärkeitä näkymälinjoja kohti suunniteltuja tuulivoimaloita. Myös alueen pohjoispuolisilta laajoilta viljelyaukeilta avautuu pitkiä näkymälinjoja hankealueen suuntaan.	
Muutoksen suuruus	Vähäinen kielteinen muutos Alueen pohjois- ja keskiosissa viljelyalueiden pohjoisilta laidoilta ja jokirannasta katsottuna yksittäisiä tuulivoimaloita on paikoitellen mahdollista havaita pellon laidan tai vastarannan puuston yläpuolella. Tuulivoimaloiden pyörivä liike vahvistaa havaittavuutta. Katvevaikutuksen vuoksi voimaloista havaittava osuus kuitenkin rajoittuu korkeintaan yksittäisten voimaloiden lappoihin tai hyvin pieniin osiin lavoista, ja esimerkiksi lentoestevalot rajautuvat näkymästä pois (YVA-selostuksen havainnekuva 12.34). Vaihtoehdossa VE1 etäisyys voimaloihin on pienempi, joten voimaloista hyvin paikkakohtaisesti näkyvä osuus on suurempi kuin vaihtoehdossa VE2. Vaihtoehdossa VE1 voimalat myös levittyvät laajemmalle alueelle kuin vaihtoehdossa VE2. Tämän vuoksi voimaloita on hyvin paikkakohtaisesti mahdollista havaita näkymässä laajemmin. Analyysin perusteella näkymäalueita syntyy myös pihapiirien yhteyteen, mutta käytännössä näkymälinjat katkeavat pihojen ja jokirantojen kasvillisuuteen ja rakennuksiin. Muutos ei juurikaan vaikuta maiseman tai kulttuuriympäristön kannalta tärkeiden ominaispiirteiden säilymisen mahdollisuuksiin. Myöskään sillan muodostaman maamerkin asema maisemassa ei juurikaan heikenny. Muutoksen suuruus on alueella pääosin vähäinen.	
Vaikutusten merkittävyys	Vähäinen/paikoin kohtalainen kielteinen Vaikutusten merkittävyys on pääsääntöisesti vähäinen. Lyhyemmän etäisyyden ja näkymässä laajemmalle alueelle levittyvien voimaloiden vuoksi vaikutusten merkittävyys vaihtoehdossa VE1 voi olla paikoitellen kohtalainen.	

Pohjanmaan rantatie

Pohjanmaan rantatie	VE1 (14 voimalaa)	VE2 (10 voimalaa)
Kohteen herkkyys	Kohtalainen Maakunnallisesti arvokas, maastoa myötäilevä historiallinen tielinja, jonka osuuksia sijoittuu tarkastelualueen länsireunaan pohjois-eteläsuuntaisesti. Tieosuuksien ympäristö on muuttunut ajan saatossa ja maisemakuva vaihtelee tiiviisti rakennetuista ympäristöistä väljempiin agraarimaisemiin. Paikoitellen vähemmän käytetyt tieosuudet sijaitsevat myös metsäisillä alueilla, joissa maisematilat ovat suljettuja muutamia hakkuuaukeita lukuun ottamatta. Maisemakuva on tieosuuksilla pääosin tavanomainen ja paikoin vaihtelevan ikäisen rakennuskannan vuoksi ajallisesti epäyhtenäinen. Tieosuuksia reunustavien viljelyalueiden yhteydestä avautuu paikoitellen näkymiä suunniteltujen tuulivoimaloiden suuntaan. Merkittävimmät näkymät sijoittuvat Martinniemeen Martinniementielle sekä Kelloon Kellontien varteen. Tieosuudet, jotka sijoittuvat Martinniemessä ja Kellossa viljelyalueiden varteen ovat väljästi rakennettua agraarimaisemaa, jonka ajallinen yhtenäisyys on heikentynyt.	
Muutoksen suuruus	Vähäinen kielteinen muutos Tiiviisti rakennetuilla sekä metsäisillä alueilla näkymiä ei avaudu. Paikoitellen Kellon ja Martininiemen alueella viljelyalueisiin rajautuvien tieosuuksien varrelta on näkymäalueanalyysin mukaan mahdollista havaita tuulivoimalat koko hankkeen laajuudelta. Tuulivoimaloista havaittava osuus rajoittuu kuitenkin osaan tuulivoimaloiden lavoista tai navoista, joita voi havaita viljelyaukeaa reunustavan puuston latvuston yläpuolella (YVA-selostuksen havainnekuva 12.23). Suuren etäisyyden vuoksi muutos ei juurikaan vaikuta maiseman kannalta tärkeiden ominaispiirteiden säilymisen mahdollisuuksiin. Tielinjaukseen itsessään ei kohdistu muutoksia.	
Vaikutusten merkittävyys	Vähäinen Vaihtoehdoilla VE1 ja VE2 ei ole mainittavia eroja vaikutusten merkittävydessä.	

Rajala

ajala	VE1 (14 voimalaa)	VE2 (10 voimalaa)
Kohteen herkkyys	Kohtalainen Maakunnallisella tasolla arvokas kohde, joka edustaa perinteistä agraarimiljöötä. Ihmisen vaikutus sopii maisemaan luontevasti. Maiseman ominaispiirteet synnyttänyt toiminta jatkuu alueella edelleen, vaikkakin osa niityistä on kasvamassa umpeen. Maisemakuva on yhtenäinen, tosin melko tavanomainen. Alueelta avautuu hyvin paikka-kohtaisesti näkymiä suunniteltujen tuulivoimaloiden suuntaan. Joelta katsottuna näkymiä avautuu enemmän.	
Muutoksen suuruus	Kohtalainen kielteinen muutos Tuulivoimaloiden havaitseminen on mahdollista lähinnä alueen pohjoisreunassa viljelyaukean laidalla sekä joelta katsottuna. Joelta katsottuna on mahdollista havaita voimaloista useampi kuin viljelyalueelta. Voimaloiden havaitseminen laajana kokonaisuutena ei kuitenkaan ole mahdollista kasvillisuuden ja rakennusten katkaistessa näkymiä. Voimaloista havaittava osuus rajoittuu lapaan tai osaan lavasta. Voimaloiden pyörimisliike vahvistaa voimaloiden havaittavuutta. Muutos näkyy alueella vain paikoin ja tuulivoimaloiden havaittavuuden seurauksena alueen ajallinen yhtenäisyys heikkenee paikkakohtaisesti jonkin verran.	
Vaikutusten merkittävyys	Kohtalainen kielteinen Vaihtoehtoilla VE1 ja VE2 ei ole mainittavia eroja vaikutusten merkittävydessä.	

Pomolan asuinalue

Pomolan asuinalue	VE1 (14 voimalaa)	VE2 (10 voimalaa)
Kohteen herkkyys	Kohtalainen Maakunnallisella tasolla arvokas kohde, joka on maisemakuvallisesti ja ajallisesti yhtenäinen kokonaisuus. Alueelta ei avaudu merkittäviä näkymiä suunniteltujen tuulivoimaloiden suuntaan. Alueella on jonkin verran merkitystä seudun identiteetin hahmottamisen kannalta.	
Muutoksen suuruus	Ei muutosta Näkymäalueanalyysin perusteella alueelta on mahdollista havaita tuulivoimaloita. Käytännössä kuitenkin rakennukset ja pihapiirien kasvillisuus katkaisevat näkymälinjat siten, että voimaloiden havaitseminen ei ole mahdollista.	
Vaikutusten merkittävyys	Ei vaikutusta Vaihtoehtoilla VE1 ja VE2 ei ole mainittavia eroja vaikutusten merkittävydessä.	

Halkokari

Halkokari	VE1 (14 voimalaa)	VE2 (10 voimalaa)
Kohteen herkkyys	Suuri Maakunnallisella tasolla arvokas rakennetun kulttuuriympäristön kohde, josta avautuu tärkeitä näkymiä suunniteltujen tuulivoimaloiden suuntaan. Alueella on merkitystä myös virkistyskäytölle. Alue edustaa perinteistä talonpoikaiskalastusta. Ihmisen vaikutus alueen maisemakuvaan on luontevasti maisemaan sopeutuvaa. Maisemakuva on eheä ja ajallisesti sekä mittakaavallisesti yhtenäinen. Alueella on myös jossain määrin merkitystä seudun identiteetin hahmottamisen kannalta.	
Muutoksen suuruus	Suuri kielteinen muutos Alueelta avautuu laajoja näkymäsektoreita sekä merelle että sisämaan suuntaan. Tuulivoimaloista on mahdollista havaita osia lavoista koko hankealueen laajuudelta vastarannan puuston latvuston yläpuolella. Pyörimisliike vahvistaa voimaloiden havaittavuutta. Näkymän päätepis-teessä maisemakuva on luonteeltaan harvaan rakennettua luonnonmaisemaa, josta tuulivoimalat teollisena elementtinä poikkeavat. Vaikka itse kalasataman alueeseen ei kohdistu muutoksia, satamalta avautuvassa näkymässä laajana kokonaisuutena erottuvat voimalat ovat ristiriidassa kalasataman historiallisen luonteen kanssa. Satama-alueen vieressä on myös suhteellisen laajoja luonnonsojelualueita. Tuulivoimaloiden myötä merellisen luonnonmaiseman ominaispiirteet heikkenevät oleellisesti.	
Vaikutusten merkittävyys	Suuri kielteinen Vaihtoehtoilla VE1 ja VE2 ei ole mainittavia eroja vaikutusten merkittävydessä.	

Liedes

Liedes	VE1 (14 voimalaa)	VE2 (10 voimalaa)
Kohteen herkkyys	Suuri Maakunnallisesti arvokas kohde. Perinteistä maaseudun kulttuuriympäristöä, jossa ihmisen vaikutus on luontevasti maisemaan sovitettua. Arvokkaat ominaispiirteet synnyttänyt viljelytoiminta jatkuu edelleen. Alueen maisemakuva on yhtenäinen ja laajojen viljelyaukeiden sekä hyvin säilyneiden rakennusten ansiosta myös vaikuttava. Alueella on yksi edustava maamerkki.	
Muutoksen suuruus	Vähäinen kielteinen muutos Tuulivoimaloita on mahdollista havaita kohteessa laajalla alueella, sillä suuri osa kohteesta on maisematilaltaan avointa viljelyaukeaa. Pihapiirien yhteydessä rakennukset ja pihojen kasvillisuus katkaisevat näkymiä. Tuulivoimaloiden havaittavuus korostuu alueen pohjoisreunalla viljelyaukean laidalla, mistä on mahdollista havaita vaihtoehtojen VE1 ja VE2 itäisimpiä tuulivoimaloita valtatie 4:n toisella puolella jatkuvaa avointa/puoliavointa maisematilaa rajaavan puuston yläpuolella. Vaihtoehdossa VE1 voimaloita on viljelyalueilta havaittavissa enemmän kuin vaihtoehdossa VE2. Viljelyaukean reunan suuntaisen Liesojantien laidalta näkymä rajautuu rakennuksiin siten, että voimaloista erottuvat vain vaihtoehdossa VE1 olevat itäisimmät voimalat. Vaihtoehdossa VE2 voimaloita ei erotu Liesojantien varrelta, sillä ne jäävät rakennusten taakse katveeseen. Havaittavat voimalat sijaitsevat noin 8–12 kilometrin etäisyydellä. Tuulivoimalat voivat näkyä selvästi, mutta voimaloista erottuva osuus rajoittuu vain osaan roottoreista. Pyörimisliike on mahdollista havaita. Näkymäsektorit ovat melko kapeita ja tuulivoimalat peittävät vain vähäisesti horisonttia. Muutos heikentää vain vähäisesti alueen yhtenäisyyttä. Maamerkin asema ei heikenny, sillä näkymät suuntautuvat poispäin alueen arvokkaista rakennuksista.	
Vaikutusten merkittävyys	Kohtalainen kielteinen Vaihtoehdoissa VE1 ja VE2 on pieniä eroavaisuuksia tarkastelupisteestä riippuen. Liesojantien varrelta katsottuna vaikutukset ovat suuremmat vaihtoehdossa VE1, sillä vaihtoehdossa VE2 voimalat jäävät rakennusten taakse katveeseen. Näkymiltään laajemmin avoimilta viljelyaukeilta katsottuna voimaloita on havaittavissa molemmissa vaihtoehdoissa. Kokonaisuudessaan vaihtoehtojen väliset erot eivät ole merkittävät.	

Ulompi vaikutusalue (noin 8–20 km voimaloista)

Iijoen suun kulttuurimaisemat

- Kauppila.
- Asemankylän raitti ja Iin rautatieasema.
- Raasakan voimalaitosalue.
- Karhunsaaari, Veijola.

Iijoen suun kulttuurimaisemat rakennetun kulttuuriympäristön kohteineen	VE1 (14 voimalaa)	VE2 (10 voimalaa)
Kohteen herkkyyks	Suuri Maakunnallisella tasolla arvokas hyvin laaja kokonaisuus, joka edustaa myös maisemamaakuntansa piirteitä. Alueella on maisemallista merkitystä sekä maakunnalliselle virkistyskäytölle että luonto- ja kulttuurimatkailulle. Lukuisten historiallisten kohteiden sekä keskeisen sijaintinsa vuoksi alueella on erityistä merkitystä identiteetin hahmottamisen kannalta. Alueen monipuolisessa maisemakuvassa vaihtelevat meri- ja jokiympäristö luonnonmaisemineen sekä jokivarsien tuntumaan keskittynyt agraarimiljöö paikoitellen hyvinkin tiiviine asutuskeskittymineen. Edustavina maamerkkeinä toimivat Iijoen ylittävät sillat sekä valtatien 4 että rautatien yhteydessä. Rannikolta sekä joen pohjoisrannoilta avautuu tärkeitä näkymiä suunniteltujen tuulivoimaloiden suuntaan. Rantojen alueet ovat rannikolla melko tiiviisti rakennettuja painottuen vapaa-ajan asutukseen, mutta joukossa on myös vakituista asumista. Rakentamisesta huolimatta alueen yleisilme on vihreä ja ihmisen vaikutus asettuu luontevasti osaksi maisemaa. Meren ja joen suiston vaikutuksesta maisemakuva on rannikon seudulla yhtenäinen ja vaikuttava. Lukuisten luonnonsuojelualueiden vaikutuksesta rannikolla on myös paljon rakentamatonta ja maisemakuvaltaan yhtenäistä luonnonmaisemaa. Alueen keskivaiheilla Iin kuntakeskuksen läheisyydessä asutus tiivistyy. Joen pohjoisrannoilla Karhunsaaaren suunnalla maisema on luonteeltaan perinteistä viljelymaisemaa. Pihapiirit ovat sijoittuneet joen rantamille sekä jokea myötäilevän Konintien yhteyteen. Pienialaiset viljelyalueet rytmittävät seutua. Maisemakuva on mitakaavaltaan yhtenäistä, rakennuksista osa on uudempia. Vastarannalla kuntakeskuksen alueella asutus on hyvin tiivistä. Maisema-alueen itäisemmissä osissa joen varteen keskittynyt asutus on pääosin vakituista, mutta joukossa on myös muutamia vapaa-ajan asuntoja. Kuntakeskuksen lähetyvillä asutus on vielä tiivistä, mutta kauemmas siirryttäessä asutus väljenee. Pienialaiset viljelyaukeat yleistyvät maisema-alueen itäreunalla ja sijoittuvat joen tuntumaan pihapiirien lomaan. Maisemakuvassa vaihtelevat perinteinen agraarimiljöö sekä metsäinen melko harvaan asutettu luonnonmaisema. Näkymiä tuulivoimaloille avautuu paikoitellen joen pohjoispuolelta peltoaukeiden pohjoislaidoilta.	

Muutoksen suuruus	Vähäinen kielteinen muutos Alueen läntisissä osissa rannikon tuntumassa näkymiä avautuu merialueiden lisäksi muutamasta kohtaa eteläpuolisilta ranta-alueilta erityisesti Hiastinlahden ja Hiueen lähetyviltä sekä muutamilta rannikon saarilta, kuten esimerkiksi Finnninkarin suunnalta. Näkymät ovat alueella laajoja ja näkymälinjat pitkiä. Tuulivoimalat ovat havaittavissa paikoin koko hankealueen laajuudelta, myös voimaloiden pyörimisliike on havaittavissa. Voimaloista havaittava osuus rajoittuu puuston katvevaikutuksen myötä voimaloiden roottoreihin tai vielä pienempiin lavan osiin. Suurehkon etäisyyden vuoksi voimaloiden kokoa ja etäisyyttä niihin voi olla vaikea hahmottaa. Mittakaavaltaan suuressa rannikon maisemassa ja laajassa näkymässä voimalat asettuvat suhteellisen luontevasti osaksi maisemakuvaa. Maisemakuvassa on myös jo ennestään merkkejä ihmisen toiminnasta, horisontissa erottuu paikoitellen esimerkiksi mastoja, jotka ovat tuulivoimaloiden tapaan luonteeltaan teollisia (YVA-selostuksen havainnekuva 12.44). Pohjoisimmilla näkymäalueilla missä maisema on luonteeltaan enemmän rakentamatonta luonnonmaisemaa, havaittavat voimalat ovat jo niin kaukana, että niistä erottuva osuus on hyvin pieni. Vaihtoehdossa VE1 voimaloita on havaittavissa laajemmalla näkymäsektorilla kuin vaihtoehdossa VE2. Toisaalta itäisimmät voimalat ovat kauimmaisista, ja niistä erottuu vain pieni osa lavasta tai vähemmän. Vaihtoehtojen välillä ei ole merkittävää eroa muutoksessa. Muutos on rannikon tuntumassa vähäisen kielteinen. Maisema-alueen keskivaiheilla tuulivoimaloita on mahdollista havaita paikoin Konintien pohjoispuolella olevien viljelyaukeiden pohjoislaidoilla sekä Iijoen pohjoisilla rannoilla. Näkymäsektorit ovat kuitenkin melko kapeita, sillä rakennukset ja pihapiirien kasvillisuus rajaavat näkymiä. Lisäksi puuston ja maaston katvevaikutuksen vuoksi voimaloista havaittava osuus rajoittuu muutamien voimaloiden lapojen osiin. Vaihtoehtojen VE1 ja VE2 välillä ei ole merkittävää eroa vaikutuksissa. Muutos ei juurikaan vaikuta maiseman tai kulttuuriympäristön kannalta tärkeiden ominaispiirteiden säilymisen mahdollisuuksiin. Muutos on vähäisen kielteinen. Maisema-alueen itäisemmissä osissa tuulivoimaloiden havaittavuus on keskialueen tapaan suurinta joen pohjoispuolisilla viljelyaukeilla ja joen pohjoisrannoilla. Erityisesti Raasakkasuvannon kohdalla viljelyaukeiden rajautuessa maisematilaltaan avoimeen Iijokeen, näkymäsektorit ovat laajoja ja pitkiä. Aivan rannan tuntumassa maasto laskee jyrkästi kohti jokea ja katvevaikutus on suurempi. Täten voimaloista erottuva osuus rajoittuu vain pieneen osaan yksittäisten voimaloiden lavoista. Kauempana rannasta esimerkiksi viljelyaukean laidalla tuulivoimaloista erottuva osuus on hieman suurempi. Itäisillä osilla muutos näkyy paikoin; melko usein voimalat jäävät maastonmuotojen tai muiden näkymäesteiden taakse piiloon. Perinteisestä agraarimiljööstä poikkeavina elementteinä voimalat ovat näkyessään ristiriidassa maiseman luonteen kanssa. Paikoin vaikutuksia lieventävät maiseman häiriötekijät, kuten Raasakkasuvannon suunnalla jokea ylittävä sähkölinja (YVA-selostuksen havainnekuva 12.39). Alueen itäosissa muutos on pääosin vähäisen kielteinen.
--------------------------	---

	Maisema-alueella sijaitseviin maakunnallisesti arvokkaisiin rakennetun kulttuuriympäristön kohteisiin kohdistuvat muutokset ovat vähäisen kielteisiä tai muutosta ei ole. Karhunsaaressa Veijolan kohteessa näkymiä syntyy lähinnä alueella sijaitsevien muutamien viljelysaukeiden pohjoislaidoille, missä voi havaita osia yksittäisten tuulivoimaloiden lavoista. Kauppilan kohteessa näkymälinjat katkeavat rakennuksiin ja pihapiirin kasvillisuuteen. Asemankylän raitti ja Iin rautatieasema on pitkälti metsäistä seutua, jossa metsien lisäksi näkymiä rajaavat suhteellisen tiivis rakentaminen ja pihojen kasvillisuus. Yksi mahdollinen näkymälinja tuulivoimaloiden suuntaan syntyy rautatielle, mutta sekin on hyvin kapea ja näkymässä on mahdollisuus osia vain yksittäisten voimaloiden lavoista. Muutos on hyvin vähäinen ja rautatien yhteydessä kohdistuu ennestään luonteeltaan teolliseen ympäristöön. Samankaltaisia vaikutuksia voi kohdistua Raasakan voimalaitosalueelle, missä mahdollisia näkymälinjoja syntyy voimalaitoksen itäpuolelle pohjoisrannan tuntumaan sekä voimalaitoksen länsipuolelle joen suuntaisesti. Teolliseen ja voimakkaasti ihmisen rakentamaan ympäristöön kohdistuessaan tuulivoimaloiden aiheuttama muutos on hyvin vähäinen.
Vaikutusten merkittävyys	Kohtalainen kielteinen Vaihtoehdossa VE1 tuulivoimaloita on laajemmalla alueella, joten voimaloita on mahdollista havaita näkymässä laajemmin. Etäisyyden vuoksi voimaloista erottuva osuus on kuitenkin niin pieni, että vaihtoehdoilla VE1 ja VE2 ei ole mainittavia eroja vaikutusten merkittävydessä.

Maalismaa

Maalismaa	VE1 (14 voimalaa)	VE2 (10 voimalaa)
Kohteen herkkyys	Suuri Maakunnallisesti arvokas kohde, joka on säilyttänyt perinteiset piirteensä lähialueiden voimakkaista muutoksista huolimatta. Maisemakuva on yhtenäinen ja ympäristön arvokkaat ominaispiirteet synnyttänyt kyläasutus ja maatalous ovat jatkuneet pitkään samantyyppisenä. Esimerkillisenä Iijokivarren maaseutukylänä alueella on erityistä merkitystä myös seudun maiseman piirteiden hahmottamisen kannalta. Viljelyalueilta avautuu tärkeitä näkymälinjoja joen ja samalla suunniteltujen tuulivoimaloiden suuntaan (YVA-selostuksen havainnekuva 12.40).	
Muutoksen suuruus	Kohtalainen kielteinen muutos Vaihtoehdossa VE1 tuulivoimaloita on mahdollista havaita viljelyalueilla sekä alueen keskivaiheilla viljelyalueeseen rajoittuvalla Potutörmäntien tieosuudella. Vaihtoehdossa VE1 etäisyys lähimpiin tuulivoimaloihin on pienempi, joten niistä havaittava osuus on suurempi; itäisimmistä voimaloista voi havaita lapoja ja napoja joen vastarannalla sijaitsevan puuston yläpuolella. Läntisistä voimaloista voi havaita vain pienen osan lavan kärjestä ja osa voimaloista jää kokonaan näkymättömiin kasvillisuuden ja topografian katvevaikutuksen vuoksi. Voimaloiden teollinen luonne poikkeaa perinteisestä maaseudun kylämiljööstä, jonka vuoksi maisemakuvan yhtenäisyys heikenee jonkin verran. Muutokset kohdistuvat lähinnä avoimien maisematilojen viljelyalueisiin, kyläasutuksen yhteydessä rakennukset ja pihapiirien kasvillisuus katkaisevat ja rajaavat näkymiä.	Vähäinen kielteinen muutos Vaihtoehdossa VE2 näkymäalueet ovat pitkälti samat kuin vaihtoehdossa VE1, mutta tuulivoimaloista erottuva osuus rajoittuu suuremman etäisyyden vuoksi vain pieneen osaan lavojen kärjistä. Osa voimaloista jää maisematilaltaan avoimillakin alueilla kokonaan näkymättömiin kasvillisuuden ja topografian katvevaikutuksen vuoksi. Tuulivoimaloiden heikon näkyyden vuoksi muutos ei juurikaan vaikuta maiseman tai kulttuuriympäristön kannalta tärkeiden ominaispiirteiden säilymisen mahdollisuuksiin.
Vaikutusten merkittävyys	Suuri kielteinen	Vähäinen kielteinen

Karjalankylän-Hökänrannan kulttuurimaisemat Iijokivarressa (mama)

Karjalankylän-Hökänrannan kulttuurimaisemat Iijokivarressa	VE1 (14 voimalaa)	VE2 (10 voimalaa)
Kohteen herkkyys	Suuri Laaja, maakunnallisella tasolla arvokas kokonaisuus, jonka maisemalliset ja kulttuurihistorialliset arvot perustuvat Iijoen yhteyteen syntyneeseen pienipiirteiseen ja luonteeltaan perinteiseen kyläasutukseen. Maiseman arvot synnyttänyt kyläasutus ja maanviljely on jatkunut alueella hyvin pitkään ja alue on elinvoimainen edelleen. Esimerkillisenä Iijokeen tukeutuvana maaseudun kulttuurimaisemana alueella on erityistä merkitystä seudun maiseman piirteiden hahmottamisen kannalta. Alueen maisemakuva on yhtenäinen. Paikoitellen, maisematilaltaan avoimien viljelyalueiden yhteydessä avautuu tärkeitä näkymiä kohti jokea ja suunniteltujen tuulivoimaloiden suuntaan.	
Muutoksen suuruus	Vähäinen kielteinen muutos Tuulivoimaloita on mahdollista havaita näkymäalueanalyysin mukaan paikoitellen Iijoen pohjoispuolella Karjalantieltä, eteläpuolelta Mannisentieltä ja muutamilta viljelyalueilta. Näkymäalueita syntyy erityisesti paikoissa, joissa viljelyaukea rajautuu jokeen. Joen suuntautuneisuus kohti hankealuetta edesauttaa näkymälinjojen syntymistä joen pohjoispuolella. Hyvin paikkakohtaisesti näkymälinjoja syntyy myös Karjalantien pohjoispuolisilta viljelyalueilta sekä avoimeen maisematilaan, kuten peltoon tai jokeen rajautuvilta pihapiireiltä. Näkymälinjoja kuitenkin katkeaa jokirantojen paikoin jopa tiheän kasvillisuuden sekä rakennusten ja pihapiirien kasvillisuuden vuoksi. Näkymäsektorit ovat myös kapeita, joten voimalat eivät näy laajana kokonaisuutena. Useamman voimalan havaitseminen samassa näkymässä on käytännössä mahdollista muutamasta kohdasta Iijoelta, laajin näkymäalue syntyy maisema-alueen keskivaiheille Kaistonsuvantoon. Kasvillisuuden ja topografian katvevaikutuksen vuoksi voimaloista erottuva osuus rajautuu pääosin vain pieneen osaan lavasta (YVA-selostuksen havainnekuva 12.43). Vaihtoehdossa VE1 voimaloita on lähempänä kuin vaihtoehdossa VE2, tämän vuoksi vaihtoehdossa VE1 voimaloista erottuva osuus voi olla paikoin hieman suurempi. Suurehkon välimatkan vuoksi voimaloiden kokoa ja etäisyyttä on kuitenkin vaikea hahmottaa ja muut näkökentän elementit kilpailevat huomiosta. Perinteisen agraarimiljöön luonne heikkenee paikoitellen tuulivoimaloiden näkyvyyden myötä vain vähäisesti. Muutos ei juurikaan vaikuta maiseman ominaispiirteiden säilymisen mahdollisuuksiin.	
Vaikutusten merkittävyys	Vähäinen/paikoin kohtalainen kielteinen Vaihtoehdossa VE1 etäisyys lähimpiin tuulivoimaloihin on pienempi, joten havaittava osuus on suurempi kuin vaihtoehdossa VE2. Tämän vuoksi vaihtoehdossa VE1 vaikutukset voivat olla hyvin paikkakohtaisesti merkittävyydeltään kohtalaisen kielteiset. Pääosin merkittävyys on kuitenkin vähäisen kielteinen.	

Kiviniemen kalasatama

Kiviniemen kalasatama	VE1 (14 voimalaa)	VE2 (10 voimalaa)
Kohteen herkkyys	Suuri Maakunnallisella tasolla arvokas kohde, jolla on merkitystä myös virkistyskäytölle sekä matkailulle. Ympäristön arvokkaat ominaispiirteet synnyttänyt toiminta on jatkunut pitkään samantyyppisenä. Maisemakuva on mittakaavallisesti ja ajallisesti yhtenäinen, vaikka rakennusten joukossa on uudempiakin rakennuksia. Alueella on myös erityistä merkitystä identiteetin hahmottamisen kannalta. Aluetta mereltä päin katsottuna avautuu näkymiä myös suunniteltujen tuulivoimaloiden suuntaan.	
Muutoksen suuruus	Vähäinen kielteinen muutos Varsinaiselta satama-alueelta voimaloita ei voi havaita. Tuulivoimalat eivät myöskään vaikuta satama-alueelta avautuviin merinäkymiin. Näkymälinjoja kohti suunniteltuja tuulivoimaloita avautuu kauempaa merialueilta sekä hyvin paikkakohtaisesti aallonmurtajalta katsottuna. Satama-alueen taustalla olevien omakotitalojen ja metsänreunan yläpuolella voi havaita osia tuulivoimaloiden laivoista. Näkökentän muut elementit kilpailevat huomiosta, lisäksi voimaloiden kokoa ja etäisyyttä voi olla vaikea hahmottaa. Muutos heikentää satama-alueen ajallista yhtenäisyyttä vähäisesti, mutta ei juurikaan vaikuta kulttuuriympäristön tärkeiden ominaispiirteiden säilymisen mahdollisuuksiin.	
Vaikutusten merkittävyys	Vähäinen/ paikoin kohtalainen kielteinen Vaikutusten merkittävyys on alueella pääosin vähäinen, mereltä päin katsottuna merkittävyys on korkeintaan kohtalaisen kielteinen. Vaihtoehdoilla VE1 ja VE2 ei ole mainittavia eroja vaikutusten merkittävydessä.	

Yli-Iin kirkonseutu

Yli-Iin kirkonseutu	VE1 (14 voimalaa)	VE2 (10 voimalaa)
Kohteen herkkyys	Suuri Maakunnallisella tasolla arvokas kohde, jonka maisemakuva on yhtenäinen, eheä ja vaikuttava. Alueella on merkitystä kulttuurimatkailulle sekä seudun identiteetin hahmottamisen kannalta. Ympäristön arvokkaat ominaispiirteet synnyttänyt toiminta on jatkunut pitkään samantyyppisenä. Alueella on yksi edustava maamerkki.	
Muutoksen suuruus	Ei muutosta Näkymäalueanalyysin perusteella alueelta avautuu näkymälinjoja kohti suunniteltuja tuulivoimaloita. Havainnekuviin perusteella voimaloista havaittava osuus on kuitenkin niin pieni osa lavan kärjestä, että se jää käytännössä kasvillisuuden katveeseen (YVA-selostuksen havainnekuva 12.46). Alueeseen ei kohdistu muutosta.	
Vaikutusten merkittävyys	Ei vaikutusta Vaihtoehdoilla VE1 ja VE2 ei ole mainittavia eroja vaikutusten merkittävydessä.	

Yli-Iin kunnantalon törmä

Yli-Iin kunnantalon törmä	VE1 (14 voimalaa)	VE2 (10 voimalaa)
Kohteen herkkyys	Suuri Maakunnallisella tasolla arvokas kohde. Maisemakuva alueella on ajallisesti ja mittakaavallisesti yhtenäinen. Alueella on myös merkitystä seudun identiteetin hahmottamisen kannalta. Pihapiirien arvokkaat ominaispiirteet ovat säilyneet melko hyvin, vaikka niihin on kohdistunut jonkin verran muutoksia ajan saatossa.	
Muutoksen suuruus	Ei muutosta Näkymäalueanalyysin perusteella alueelta avautuu näkymälinjoja kohti suunniteltuja tuulivoimaloita. Rakennusten ja pihapiirien kasvillisuuden vuoksi tuulivoimalat jäävät kuitenkin katveeseen ja alueeseen ei kohdistu muutosta.	
Vaikutusten merkittävyys	Ei vaikutusta Vaihtoehtoilla VE1 ja VE2 ei ole mainittavia eroja vaikutusten merkittävydessä.	

Siuruantörmä

Siuruantörmä	VE1 (14 voimalaa)	VE2 (10 voimalaa)
Kohteen herkkyys	Suuri Maakunnallisella tasolla arvokas kohde. Maisemakuva on ajallisesti ja mittakaavallisesti yhtenäinen. Ihmisen vaikutus on alueella luontevasti maisemaan sovitettua ja ympäristön arvokkaat ominaispiirteet synnyttänyt toiminta on jatkunut pitkään samantyyppisenä. Alueelta avautuu joitakin näkymiä suunniteltujen tuulivoimaloiden suuntaan.	
Muutoksen suuruus	Ei muutosta Näkymäalueanalyysin perusteella muutamasta kohdasta alueen viljelyaukeiden tuntumasta avautuu näkymälinjoja kohti suunniteltuja tuulivoimaloita. Alueen pihapiirien lähettyviltä näkymiä ei avaudu. Viljelyaukeilla havaittavuus koskee vain yksittäisiä voimaloita. Voimaloista erottuva osuus on hyvin pieni osa lavan kärjestä, joka jää käytännössä horisontissa siintävän kasvillisuuden katveeseen. Alueeseen ei kohdistu muutosta.	
Vaikutusten merkittävyys	Ei vaikutusta Vaihtoehtoilla VE1 ja VE2 ei ole mainittavia eroja vaikutusten merkittävydessä.	

Koitelinkoski ja Huttukylän kulttuurimaisema Kiiminkijokivarressa

Koitelinkoski ja Huttukylän kulttuurimaisema Kiiminkijokivarressa	VE1 (14 voimalaa)	VE2 (10 voimalaa)
Kohteen herkkyys	Suuri Maakunnallisesti arvokas, laaja kokonaisuus, jonka arvot ovat paitsi maisemallisia myös kulttuurihistoriallisia sekä matkailuun, virkistykseen ja luontoon liittyviä. Alueen maisema tukeutuu pitkälti Kiiminkijokeen. Maisemakuva on luonteeltaan yhtenäistä, mutta suurelta osin suhteellisen tavanomaista ja pienipiirteistä maalaismiljöötä, jossa vaihtelevat paikoitellen laajoinakin levittyvät avoimet viljelyalueet sekä maisematilaltaan suljetut metsäiset seudet. Alue on melko tiheästi asuttua ja asutus koostuu sekä vakituisesta että vapaa-ajan asutuksesta. Koitelinkosken seutu muodostaa oman, jokivartta myötäilevän Koitelinkoskentien tiemaisemassakin kohokohtana erottuvan alueen, jossa luonnonmaiseman jylhät piirteet korostuvat ainutlaatuisella tavalla. Koitelinkosken seudulla maisemakuva on yhtenäinen, eheä ja erityisen vaikuttava. Erityisesti Koitelinkosken alueella on myös erityistä merkitystä seudun maiseman piirteiden hahmottamisen kannalta. Vaikka joki suuntautuukin suunniteltujen tuulivoimaloiden suuntaan, näkymiä tuulivoimaloille avautuu vain pistemäisesti viljelyaukeiden laidoilta ja aivan jokirantojen tuntumasta. Koitelinkosken alueelta näkymiä ei avaudu lainkaan.	
Muutoksen suuruus	Vähäinen kielteinen/ ei muutosta Alue sijaitsee ulomman ja kaukovaikutusalueen rajalla. Muutos näkyy alueella hyvin vähäisesti. Näkymät tuulivoimaloille avautuvat hyvin paikkakohtaisesti pistemäisistä ja kapeista näkymäsektoreista. Lisäksi pihapiirit rakennuksiin ja kasveineen katkaisevat ja rajaavat näkymiä. Näkymäalueilla yksittäisistä tuulivoimaloista havaittava osuus on vain pieni osa lavan kärjestä esimerkiksi viljelyalueen laidalla sijaitsevan puuston latvuston kohdalla. Laajemmassa näkymässä voimaloista havaittava osuus asettuu osaksi laajempaa maisemakokonaisuutta, eikä voimaloilla ole merkitystä maiseman laadun tai luonteen kannalta.	
Vaikutusten merkittävyys	Vähäinen/ ei vaikutusta Vaihtoehtoilla VE1 ja VE2 ei ole mainittavia eroja vaikutusten merkittävydessä.	

Uistintie

Uistintie	VE1 (14 voimalaa)	VE2 (10 voimalaa)
Kohteen herkkyys	Suuri Maakunnallisella tasolla arvokas kohde. Maisemakuva on ajallisesti ja mittakaavallisesti yhtenäinen sekä vaikuttava. Alueen reunoilta avautuu joitakin näkymiä suunniteltujen tuulivoimaloiden suuntaan.	
Muutoksen suuruus	Ei muutosta Tuulivoimaloita on näkymäalueanalyysin mukaan mahdollista havaita alueen pohjoisreunoilla aivan Pyykösjärven rannan tuntumassa. Alue sijaitsee aivan ulomman ja kaukovaikutusalueen rajalla, joten suuren välimatkan vuoksi vastarannan puuston yläpuolelle sijoittuvien tuulivoimaloiden näkyvä osuus rajoittuu vain pieneen osaan lavasta. Muualla alueella näkymälinjat katkeavat rakennusten sekä pihapiirien ja rantavyöhykkeen kasvillisuuden vuoksi. Muutos ei vaikuta maiseman ominaispiirteiden säilymisen mahdollisuuksiin.	
Vaikutusten merkittävyys	Ei vaikutusta Vaihtoehtoilla VE1 ja VE2 ei ole mainittavia eroja vaikutusten merkittävyydessä.	

Kaukovaikutusalue (noin 20–30 km voimaloista)*Oulujoen suun kulttuurimaisema*

Oulujoen suun kulttuurimaisema	VE1 (14 voimalaa)	VE2 (10 voimalaa)
Kohteen herkkyys	Suuri Maakunnallisesti arvokas, laaja kokonaisuus, johon sisältyy myös valtakunnallisesti arvokkaita alueita. Alueella on merkitystä virkistyskäytölle sekä matkailulle. Ihmisen vaikutus alueella vaihtelee ollen voimakkainta kaupunkimaisella suistoalueella lännessä, tosin aivan läntisimmässä osassa suiston saarialueilla sekä Hupisaarilla on laajoja luonnontilaisempia alueita. Idän suunnalla maisemakuva muuttuu perinteisemmäksi agraarimiljööksi. Sisäisten vaihteluiden vuoksi maisemakuva ei kokonaisuudessaan ole yhtenäinen, tosin Oulujoki toimii aluetta yhdistävänä ja leimaa-antavana elementtinä. Alueella on erityistä merkitystä seudun maiseman piirteiden ja myös identiteetin hahmottamisen kannalta. Alueelta avautuu joitakin näkymiä suunniteltujen tuulivoimaloiden suuntaan.	

Muutoksen suuruus	Vähäinen kielteinen Näkymäalueanalyysin perusteella alueelta avautuu näkymiä tuulivoimaloiden suuntaan vain muutamasta kohtaa. Alueen länsiosassa näkymiä avautuu suistoalueelta, Hieta- saaren ja Pikisaaren väliseltä vesialueelta sekä Hevossaaren pohjoisrannalta kohti pohjoista. Avautuva näkymäsektori on pitkä, mutta hyvin kapea. Näkymäalueanalyysin mukaan tuulivoimaloista on mahdollista havaita pieniä osia lavoista vastarannalla, mutta käytännössä rakennukset katkaisevat näkymälinjoja suurelta osin. Voimakkaasti rakennetussa ympäristössä tuulivoimaloiden osien havaitseminen ei ole suuressa ristiriidassa maiseman nykyisen luonteen kanssa. Näkymiä avautuu näkymäalueanalyysin mukaan myös maisema-alueen keskivaiheilla maakunnallisesti arvokkaan Maikkulan ranta- ja viljelymaisemien alueelta Kajaanintien varrelta Maikkulan koulun risteyksen tuntumasta. Näkymä on alueella laajasti avoin, sillä tie sivuaa laajahkoa, jokeen asti ulottuvaa viljelyaukeaa. Tien varrelta katsottuna on mahdollista havaita pieniä osia tuulivoimaloiden lavoista peltoa rajaavan metsikön latvuston yläpuolella. Perinteisessä agraarimiljöössä modernit tuulivoimalat poikkeavat maiseman luonteesta ja heikentävät maiseman yhtenäisyyttä hieman. Muutos on kuitenkin suuresta etäisyydestä johtuen korkeintaan vähäisen kielteinen. Yleisesti ottaen maisema-alueelta avautuvat näkymät suunniteltujen tuulivoimaloiden suuntaan ovat hyvin pistemäisiä ja sijoittuvat pääosin aivan vesistöjen rantojen tuntumaan. Voimaloista havaittava osuus rajoittuu suuren etäisyyden sekä rakennusten ja kasvillisuuden katvevaikutuksen vuoksi hyvin pieneen osaan lavan kärjestä, joilla ei ole enää merkitystä maiseman luonteen ja laadun kannalta. Muutos ei juurikaan vaikuta maiseman tai kulttuuriympäristön kannalta tärkeiden ominaispiirteiden säilymisen mahdollisuuksiin.
Vaikutusten merkittävyys	Vähäinen kielteinen Vaihtoehdoilla VE1 ja VE2 ei ole mainittavia eroja vaikutusten merkittävyydessä.

Krunnit

Krunnit	VE1 (14 voimalaa)	VE2 (10 voimalaa)
Kohteen herkkyys	Suuri Maakunnallisesti arvokas alue, johon sisältyy myös valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaita rakennetun kulttuuriympäristön kohteita. Alueella on merkitystä myös virkistyskäytön ja luonnon kannalta. Merellinen, pitkälti luonnontilainen maisemakuva on yhtenäinen ja eheä. Saarten mantereen puoleisilta ranta-alueilta avautuu tärkeitä näkymiä suunniteltujen tuulivoimaloiden suuntaan.	
Muutoksen suuruus	Vähäinen kielteinen/ Ei muutosta Näkymäanalyysin perusteella saarten rannoilta avautuvat näkymät mahdollistavat kaikkien tuulivoimaloiden havaitsemisen mantereen puolella erottuvan kasvillisuuden latvuston yläpuolella. Näkymäalueet sijoittuvat kuitenkin kaukovaikutusalueelle tai teoreettiselle maksiminäkyvyysalueelle. Tuulivoimaloista erottuva osuus on havaittavissa pääosin vain hyvissä sää- ja valoisuusolosuhteissa. Tuulivoimalat näyttävät pieneltä horisontissa ja voimaloita on vaikea hahmottaa. Lisäksi saarilta avautuvat näkymät ovat hyvin laajoja, ja voimalat sijoittuvat vain pieneen osaan näkymästä. Vaikka tuulivoimalat ovat luonteeltaan ristiriidassa toisaalta luonnontilaisen ja toisaalta historiallisen ympäristön kanssa, suuren etäisyyden vuoksi voimalat jäävät osaksi laajempaa maisemakokonaisuutta. Muutokset alueella ovat vain vähäisiä ja esimerkiksi rakennetun kulttuuriympäristön ominaispiirteet eivät ole uhattuna.	
Vaikutusten merkittävyys	Vähäinen kielteinen Vaihtoehdoilla VE1 ja VE2 ei ole mainittavia eroja vaikutusten merkittävydessä.	

Hevoskallion huvilat

Hevoskallion huvilat	VE1 (14 voimalaa)	VE2 (10 voimalaa)
Kohteen herkkyys	Kohtalainen Maakunnallisella tasolla arvokas kohde. Alueen metsäinen maisemakuva on yhtenäinen, väljään rakennetut huvilat talousrakennuksineen sopii luontevasti maisemaan. Alueelta ei avaudu merkittäviä näkymiä suunniteltujen tuulivoimaloiden suuntaan.	
Muutoksen suuruus	Ei muutosta Suunniteltujen tuulivoimaloiden havaitseminen on näkymäalueanalyysin mukaan mahdollista vain alueen luoteiskulman merialueilta eli Olhavanlahdelta käsin. Tuulivoimalat eivät vaikutta varsinaisiin alueen sisäisiin tai ranta-alueilta avautuviin näkymiin. Muutos ei myöskään vaikuta alueen kulttuuriympäristön kannalta tärkeiden ominaispiirteiden säilymisen mahdollisuuksiin.	
Vaikutusten merkittävyys	Ei vaikutusta Vaihtoehdoilla VE1 ja VE2 ei ole mainittavia eroja vaikutusten merkittävydessä.	

Oulujoen kirkon ympäristö

Ks. luku 1.4.

Hirvisuo ja Kuusisuo-Hattusuo

Hirvisuo	VE1 (14 voimalaa)	VE2 (10 voimalaa)
Kohteen herkkyys	Suuri Maakunnallisesti arvokas maisema-alue. Edustava esimerkki maisemaseutunsa suomaisemista. Hirvisuon laajana avautuva puuton suomaisema erottuu tiemaisemassa maisemanähtävyytenä. Alueella on myös linnustollista arvoa ja merkitystä retkeilykohteena.	
Muutoksen suuruus	Vähäinen kielteinen Maisema-alue sijaitsee kaukovaikutusalueen ja teoreettisen maksiminäkyvyysalueen rajan tuntumassa. Tasaisella ja puuttomalla Hirvisuon alueella maisematila on laajasti avointa ja täten myös avautuvat näkymäsektorit ovat pitkiä ja laajoja. Tuulivoimaloiden havaitseminen koko hankkeeseen laajuudelta on mahdollista hyvissä sää- ja valoisuolosuhteissa. Teollisena elementtinä tuulivoimalat tuovat näkyessään erämaiseen luonnonmaisemaan uuden, poikkeavan kerroksen. Suuren etäisyyden vuoksi tuulivoimalat kuitenkin näyttävät pieneltä horisontissa ja niitä voi olla vaikea hahmottaa. Laajasti avoimessa näkymässä tuulivoimalat peittävät vain vähäisesti horisonttia ja muut näkökentän elementit kilpailevat huomiosta. Muutos ei juurikaan vaikuta maiseman ominaispiirteiden säilymisen mahdollisuuksiin.	
Vaikutusten merkittävyys	Vähäinen kielteinen Vaihtoehdossa VE1 etäisyys lähimpiin tuulivoimaloihin on hieman pienempi kuin vaihtoehdossa VE2, joten tuulivoimaloista erottuva osuus on vaihtoehdossa VE1 hieman suurempi. Etäisyys on kuitenkin molemmissa vaihtoehdoissa niin suuri, että vaihtoehdoilla VE1 ja VE2 ei ole mainittavia eroja vaikutusten merkittävyyydessä. Vaihtoehtojen välisiä eroja lieventää myös vaihtoehdon VE 1 itäisimpien voimaloiden sijoittuminen jonoon Hirvisuolta katsottuna.	

Varjakan huvila-alue

Varjakan huvila-alue	VE1 (14 voimalaa)	VE2 (10 voimalaa)
Kohteen herkkyys	Suuri/kohtalainen Maakunnallisella tasolla arvokas kohde. Väljästi rakennetussa metsäisessä ympäristössä rakennukset soveltuvat luontevasti maisemaan. Maisemakuva on ajallisesti ja mitataavallisesti yhtenäinen, mutta väljyyden vuoksi kokonaisuus ei hahmotu erityisen vaikuttavana. Alueella on maisemallista merkitystä vakituiselle ja vapaa-ajan asumiselle. Ranta-alueilta avautuu tärkeitä näkymiä kohti merta ja suunniteltuja tuulivoimaloita.	
Muutoksen suuruus	Vähäinen kielteinen muutos/ ei muutosta Alue sijaitsee kaukovaikutusalueella. Tuulivoimaloita voi havaita lähinnä alueen rantojen tuntumasta, mistä avautuu laajoja näkymiä kohti merta ja vastarannan Oritkarin satamaa. Suuren etäisyyden ja esimerkiksi rakennusten katvevaikutuksen vuoksi tuulivoimaloista havaittava osuus on pieni ja niitä voi olla vaikea hahmottaa. Vastarannalla olevan satama-alueen maisemakuva on luonteeltaan jo ennestään hyvin teollinen. Näkymässä on myös vanhempia tuulivoimaloita. Tämä osaltaan lieventää muutoksen suuruutta. Muutos on hyvin vähäinen eikä vaikuta rakennetun kulttuuriympäristön ominaispiirteiden säilymiseen mahdollisuuksiin.	
Vaikutusten merkittävyys	Vähäinen/ ei vaikutusta Vaihtoehdoilla VE1 ja VE2 ei ole mainittavia eroja vaikutusten merkittävydessä.	